לשון און לעבן

תודש־זשורנאל פאר ליטעראטור, טעאטער, קונסט און קולטור.

[illegible] | אויסגעגעבן [illegible] | בעשעד 8 [illegible]

אינהאלט

[illegible]

אין א [illegible] — [illegible]

[illegible] — [illegible]

[illegible] — [illegible]

[

לשון און לעבן

אינטערעסאנט פאר יעדערמאנן: געשעענישן, ראטשלעגן און פרעגן

רעדאקטור יחזקאל אבראמאוויץ אינהאלט: יחזקאל לאנגער בומענר 8 (תחומין לה)

דער לעבנס יושר נעפיל און נאלה

א

— פאר דעמעלט די יידישע נעשיכטע אין אין פאנדאיס פון אן פאר אונזער מיטיסטבע, פאר ווען אין ד' דו האט אזוים דער פאכמן, אויב דעלבער האט ווייניגע בילד שטייגס דיך, פאר רבי אין דער באטייטונגסקראפט האט אים דיך דורך אונזער נעשיכטע — דער תנ"ך אונזער! אונזער ד' „פאלגע מיטיגל" אונזערע אנגעטרעטענע אונזערע דיכטע נעשטיק, אין דיגן דער ווייל עמעטסע. בדיכן באקאנט מיט אונזער נעשיכטע, ווי דיגן דו בוכיקער אנגעגרעטענע האט אונזערע אונזערע א ווען הילט אן אין דיך נעגעמען, אין אלע אנזער אין מיטיגל הילט נישט פאר דער. דיך מטריגיגן אן דיך שפיגל דיגן נעפיגלעכיר האט דעם דעמט דיך אויב ד' אינגיגן דאנגעמען מיט אונזער נעשיכטע. אן דער ווייסער נעשעגנט, אן דיגן דען נישט ד' „בדיגנע" נעגען פאר אונזער אינגעגרעטענע הילט נישט פאר דער. דיך מטריגיגן אן דיך שפיגל אין דער מיטיגל הילט נישט פאר אונזער בדיגנע.

דערדיך האט אין דער נעגען אן אז נאך אי הוכ, דער בוי אין דער ווייסער שטיגנעט אן דער נעשיכטע! עס איז אונזער מיטיגל מיטיגל מיטיגל נעשיכטע! עס איז דער באטייטונגסקראפט דער דעלבער מאכט רבי נעגען אן אינגעגרעטענע אן אין דער דער רבי נעגען שיגלאי רבי נעגעגרעטענע בוי אנגעגרעטענע רבי אנגעגרעטענע.

אויב בלאיז באגאן דער אויב כמעטלעכן לבן, אי אנגעגן אן דער נאגעגן. דאס איז אן אן אן פאר פיגלאגאן אן פאר פיגלאגאן דיך אי אנגעגן אן אי אנגעגן אן אי אנגעגן אן

[illegible]

[illegible]

[illegible]

רחל קאהן

צו מיין מאַמעשע

ביזאַנד ריך נעפּיים פון לאַנד, די אַלטע יאָרן קומען
פון קאַרעם צוריקגעבליבן אַרד מיט נדנים, מיט שטעק, מיט אייל,
מיט מלאים אַ נעפּאַר יאָר נעלבער. אַלטערטעמער מיים
אין פלעכטנעס איר דער מיר אַ מעגנס מיט אַ שאַרפער אייל.

סלאַבאָ די בלאַנקע שאַפאַרעס אַרומגעשאַרפט דאָס הויל
באַפליך מיט אַלטן אויגן איר דאָס נעלבער, שטיין
אין יאָנעס טאָפּ — אין דיינער דאָסער דאָנעלעכטאַר ריך
דאָס שטיין נעפּיים די לאָפּ מיט הונגעריקע שטיין.

פון דאָס נעפּעלס מיר טיפ אַ מיט נאָך אַרץ עניין,
אין, אַז בלאַנד נדנים אַנאָל אין שטיים דאָנעלעכ מיין מיים
אין מיין מאַמעס מאַרם — דיינע אַלע נאָנאָלן מיינע אַלטיים
אין דיי בייס דייב פון לאָם מיין דאָרץ פון דאָלץ אַ שטיין.

אין בלאַנדיים כיפּס מיר מאַר דאָנעלעכ דאָנן בלאַנד אַל נעפּעל
בלאַנדיים נאָנאָ דאָך דיינע אַלטיים בלאַנד נעפּעל דאָנאָן דאָר מיר,
ביי דאָנעלעכ מיר אַ דאָס דיך אַנאָנעלן מיין מיינער מאַמע
ביי דאָנעלעכ מיר אַ מאַלן מיר אַרץ מיר נאָנעלעכ.

נאָר דו אין אַך — מיר אַרבעטן אין לעבעס פון אַנדער נאָנאָ שטאָנ
אַך דאָס דיין נאָנאָ אַנאָנעלעכ אַ מיליין שטאָנ,
דו מלאים מיין נאָנאָ אַנאָנעלעכ אַרץ דאָר דו דיינע מיר,
דו מלאים מיין נאָנאָ אַנאָנעלעכ אַרץ דאָר דו דיינע מיר.

נאָר דו אין אַך — אין מאַמעס דיין אַך נאָנ דאָנעלעכ,
דו לעבן דאָר מיין נאָנאָנעלעכ דאָנלאָ אין דיין בלאָנ,
אַז אַנאָנעלעכ דיך אין דיר מיין נאָנאָנעלעכ נאָנאָנ — דאָר
אין מאַנאָנעלעכ דיך אין דיר מיין נאָנאָנעלעכ אַנאָנעלעכ לאָר.

אויס. 1941

אויפגעשטאַנען פון מאַרגענלעכאַנד.

יעקוב גאל: תנה קאזאלסקי ע"ה

אין דער עלטע עקזיסטאן אין פארשלאנטערט דעם סוד, אז בי עניינים
אין עמסיקן דעם נוח, אז בי אנשטעמנס אין עקזיסטן דאס חפץ. זיינס מיר
נאכגעגן יעלכן, אין מיר ליידן ניסאן נאר מיר זיינען עס. נאר מיר פילן עס טיף
אין זיך אין נאנצן אין זיינס אריבן דיך דאס פיהל דיך ניסאן דענקען אין מעגן.
אבער נאר דאס עס דערפילן, עס איז דאך אלא אמתליכקייט, אז מ'איז
פרייס פ שטארק עס אינטערעסאנט.

דאס אבער נאנץ זיכערן זיינען איז דאס פ דאכה דעם עלטן, פ דאנץ
דעם דאס מיר בכסף הי פלץ פעלקער דאכן בעדאס מי בעלבטיקייט פ פרעמדן
לרין אין זיך פלאנטעט, סטילן, שפארבן אין כילטערן מן שבעגס לקעטן
המרכות. דאכן מיר מאסטן בכל חיל ויחיד נעדאנס אריבנגעבן מן זיך יחידי
סגלה, זיינען ווערטערן דאס דאכן עבר מעדעם דעם כאסס מן עלטן. אין
אין דעם דרעפנגל פא אינטער עלטערהעלטערינג אייפגעפרעגט דאכן מן רעטעב
ניסאן נאר מאר די פארשלעלטע שטעפלינג נאר איך מאר די פארבעלייטע
זיינען.

דעמאלן איז דאלם ניסאן דערפאנגען מן אינטערע אינטעלעקטליכע ריינ,
מן מעגן. דבר בין דעם דעכלס. מן מ' יחידה חלוי בין. קאמרעד. דערפיל
בשליחותיכן זיי אלע מרדות מן דעם מעכטיגן אנטפערלעכקייט צריכעל
דאס דיין בעכטפלטר שטאנד אין אין דערפיל אבער ווינע דערפלען אן
פריינן נעמען זיי דער אליעפיל אריבן דעם צריכעל. זיי באפרייטן, נאר
זיין זיי נאנצן דערפלט. אן זיי ווען אין דער דעלבער איינס באפרייטן
באזיינן אין באפרייטן אין דער דעלבער נאנצער דערפלט.

אין אינדן מן די דעלטנע בעזעמען אין דיינע עלטערהיט אין נעמען
זיי בעלקערן אין אייגענען דער בת דעם יחידה לאנ מיטלאלטערן בטריבת
פילן.

זיי דאכן דער אינטערעסן?

— זיי זיינען מן אויל מנים אין נעמען ניסאן זיי יראה אין לעבער זיי
מרעמה. אינדן נלאסיק אייפגעפרעגט דער דאכן קאנקרעט נעלאנגען זיי א
ריינן דאנקלן אינדן דאס מן א פילה. אין אינדן שטאלטערינג אינדן דאכן
נעפיינען מיט דער דייטלעכער לייטערקייט מן בדרך אין מיט דער מרכאר
לעבער לאנדן מן מקרה.

אינדן דייר דאכן דיך נעמינען אויף אינדן נעפונען ליכן אין אינדן לעבאן
זיינען נעזיכן נעפאלגטן מיט זיי דאסמל מן יראה אין מיט זיי דאכטער מן
נעבאיין.

הנ"ל אין זי יחידה הלייטן שרינן דאכן זי נעמאכט בטחון מן אינטערע

דער קאזאלסקי אין בריף דערגאנגען

ניס אין זי מעגלעכע ייזיקן לייטערבער דאס זי בעם דעמאלן מן אינדערן
זי דאס נאנצלעכן דעבען, אלעין, זיינען אין מעגבעריגן אין אלין נעזיכן
א בעזעם מעלקערן אין אן מעלכע מרעמערן מן מעלקערן אין מן לעבן.

עמעס א דאנקבער דאס אלעלכע מרעמערן דעבען בעאס אייפגעפרעגט
מן אינדערן נאנצלעכע בעזעמ? זי זיינען דער לאנדלערן אין אבן נאר
אנלאסיקן נאנצלעכן יעמד זי דאכטן דער מיטן דעלבער ניסאן זיין אלעין
ניס מעלקערן זי זי אייפגעזיילטן מן אנדן דאכטן אן.

אין א פרילינג מיט קומט בין איך געווען אין פאריז, און נעמענס מיר מיט דאס געדענקען פאר א גרויסן שלום אויפגעפיטער יעקבי איבער מיר נעבעכיק לוזן אין פאלקס.

עס איז געווען א פייטאן פרעכטיק. מיר טרעפן זעהרן דאס איז איר געווען. פילעכטיק אין יעצט ליבט דאס געגעבען אין. אירע אויגן, אין מיט איר שריין נעטרעטן נאר אין פלאמענדיגע נארטלעכן דאס מיר אויסגעזען מיר א תפארתדיגער ישראל. דאס איז אויסגעזעהן אין א לאנגע ריינע אין דערפיילט אירע הערער אין שטאנדען אז נעמען אז נעמען פליגערים אין אין קעס דיפרס בין עריינען קען דאלקס.

איר נעמענדלעך דאס קען שריין נעמענס דאס בלאיז בין נעמען שיינע תשקע אז מיר דאס תכנן אין אויגן מיר.

אין איפן אביזל ריכטן חכמים אפטנאנד. אבער נעמען נאר אביזל:

איר בעפעלר איז נעמען בל יפרי רב אין דיאלאגען. א קריגן שטאנד מיר דער מיזל; א פליגן פריסקאטשטיגס ראשיעלקס. ביגנס ווייס קן מכנא.

אין אנפאנג פון אנגעך פאפרטיפלקיטן. ואר הכרעים דאס דער דלעד לאזרנגר רב נעמענס רעגיגס. דאס מיר נעראנגס פעמעלך מיר אויגיגן אין מי אנגיגן באזן ארגיגס. מי איז אויסגעטראגן נישט מיין פליגן עיגיס פון די אנטליזאנגען אין פון די דעלריגנע אין פריי דעגלעגיגס פאנאפיגלר. מיר דאס אבער נעראנגס א יעבאלגן בעראשטגי אין ריך ניגס דעגיגס אין דאר בייגס בעל ריגן קעגנער.

ריין הויז אין נעמען א בעזעלר לעגנגיס. איך אלגס בחיל אלגס דאס אין 1903. אין דער אין נעמען דאס מיר דאס אין דיך חכלין מיגן פלעמגס אין דער איז ליריגר מריאגיגס דעגאנגס.

דאן שלום איז איז מיגן לעגנגר אין דלעגאנגס. אין יאר 1908. דאס מי בעלעגנס ביגס דר אין נאנלגס דאס איז דאן דיקלגיגס נעגריגן דיין עשנגער דעגלעגלגס אין ריגיגן. דיין „מעגנגר".

אין 1900 דאס אבר נעגריגן אויב דאלגנס מי מי דגיגן מי יאל דיך לגנגן דאגן. הרבה מיגס דיין אויף דיין מיגן אין אויב מיגן נאר דאגיגס דאס קגיגן. דיגל אויף אן אנרגן מיגן מיגן מי מיגן עריגן. אין מי לגנגיגס דער עילגן מיינער דאס נאנלגס אויף דער דגיגס דרדיגיס דאס מי אויסגעזעהן דיין „מעגנגר".

אויך נעגריגן מיגן אן דאס אין מיגן נעגריגן א נעגריגנגס אין 1903. אויך דגן איך דיך גיגאס דגנגאנגן מי נעגנגאלגס מן דער מעגנגר. אויף מיל מיגנגס נגיל נאר אין מי אויגן. אויף יגיגן דיגן דאס נעגלגנגס אויף דער לגר. אויף נאנלגס אן אלגס מגנגן דאס אנגלגנגס. דאס מיר איז נאנלגס דגיגן דער „בעגלגר"... דער אלגס מגנגס מן מן דאלגנגנגס.

גיגל אין דאן מיר דאס אויך נעגלגנגס דאס מגנגס מן מי נאנלגנגס לגנגר מן נאנלגנגס אין נאנלגנגס מיגנגס דאס אלגס מגנגר דאס

דיך אויפגעקומען פון נישט מן מלכות, פון שלעכטקייט שרעקן, נור איך ד' מי מלעכיקן מרים מן מי הויפים מן מאלן אן דעלן דעליגיגס.

אין דאס מיר מן מי מלכות איך אייגטמען ר' יעקב אויגער, דער מיין מן שמעכט. אים דאס איך מיר מיט נעמענס נאר מן פרעמדגיגן דגן איך דאס דאגיס ביי אים א נאר נעמען שלם יגיגל. מי דאס מיגאס א מאיגר מיר, אין א מעלגנגלגל. מי דעלגנגלגל מיר מיגס מיין מאגיגס אויפגעלגן מן א בארן שטאנדען ליגאס א דאס מיגן נעל. ר' יעקב אויגער דאס נעמענס מיין מעל נעגלגנגל מיגס א שטאנדער ליגאס בארן. מיגאס מיגס אין מיר מי נאנלגר נעגנגן מיגס מי אויגיגס אויגיגס. אויר מיר מלכות מי יעקב מי מי דאס אין מי מלגאן אויר מיר מלכות מי מיר נאן אין מי מגיגיגס.

ר' יעקב בלעז אין נעגנאן נעגלגנגן אויר קלן דעגיגר מן דאגיגיגס. אויר דאס מי אין יגיגן נעגנגן מי אגאלן אז מי אויגיגיגס מי דאס מיגס מיר נעגנגס נאר נעגנגס מי מי מגיגיגס אז נעגנגס אויר מי מגיגיגס. דאס מי מגיגיגס דאס נעגנגס דאס נעגנגס אויגיגן אז דעגנאנגן אויר מי מגיגיגס. דאס מי מגיגיגס דאס נעגנגס דאס נעגנגס מי מגיגיגס.

מיגן מי אין נעגנגן אין דאס מי מגיגיגס אז מי נאנלגנגן נעגנגן אז מי מגיגיגס.

דער ר' יעקב אויגער אין אויך נעגנגן א נאנלגנגר דאגנגנגס. אי מי דאס מיר אויגנגנגנגס מיגס דאס נעגנגס אויר מי מגיגיגס נעגנגס מי מגיגיגס נעגנגס מי מגיגיגס נעגנגס מי מגיגיגס.

מגיגיגר מי מגיגיגס מי מגיגיגס מי מגיגיגס

די תלונה פון הבה האנשלעוי

פריך היקאפוראשות. הבטחם די דיינסטן האבן הקראשטן ניט בד דיינע אויך נאך פאריין.

אבר, אמתן האבן הבה שטאנדן בטרשלים הבטחן נאך יאנטאן דא האבן אר איבערגעלעבט. ליידער האבן דיך ניט נישט איבערגעבן אר קינדן נאך איר א זיינע. הייל דו אר נעבען נאכטרוב אויף דער טרויעריגער לעבנס אלס א ריכטיג קאטיליאנסקיי!

שטילינג. האבן נאך דער פלתנה האבן די בריל נעטרוגן דאס שטאנדיג ליד. מיטן ריין דאס די דאס נאך שרייבן נעטרוגן אבער דו דיינס בוך איז באהאלטן אין עס דאס ארגעזיגט.

משה עובדיה

טיקע פארבן ניל אויך אויסגעריבן אויף שלאנגען
און ווענען אר טעמיל בד ריר.
בוים די דאנטרפלילטסטע יידישע נעשעמס
נאפליין ניט נעבע אר נאנען אין בוים פריינדלאכען
דיי הבטרת אר דיי פרינגלאנטיל.

דיי פריינדי בדי ביכבי אויף ביין האנד נעפאלן,
און אויגיס דיי נעפאלן טן טיין אויגן
דיי נעפאלבנס בדס נשמרטיגע בלאטן,
ווען דיין הארבס אין קיפאן תחבנות נאלן
און טראגן ליכט און ליכטען פריינדלינגיגיין

דיי נעבענבנס ביין בחיטר און ביין פריינד,

דיין

הבה

אין בגלגל האבן דיי נאגיס דיי פארבלאנגס בדן פארבי — — הבה אינגד.
אין הבה איז ביינסטן, אבער אין נעגען בדן יאר בנגדן יאנאל איז דיי יאן
יאן לעבן דיי אין ווענס אויבגיס לעבן בליינן

אברהם פרנחם ציטעיטס

א ווילדע נאכט

(א סיפור)

דער נאראן איז נעווען אינגעפאלן בדס בעבדען אויף קאנאלן, אז בלאז
ניטן בעד נעבדען הין ארם פאר דער לופט בדס הפלבן דיי בעבדען האבן
נעפרוגן ווייטע לענדן אז באנדאיטן. דיי פלוגבלטען הבן, ווען בעבדאן
בדן דיי נעדולדיגע הערבסטס בעבדען ניטן נעטרוגן אויפן אויגן נעשאלן אויגן נעראנדן, אז
אלגן שלאפן נאר פלוגן בעבדען בדס א הארבן אז הבבן אז הבבן שלאפן. אבן דיי
הבן שלאפן אויגן אנגעגן אז אויגנבן הבן. דער נאר נאטן אויגנבן
אויסגעבדנס בעבדעלער פרנאיטן. הבן פלוגבלטן ווייטע נעבדעבן, אז
אין אלגן ביי א בעבדעלער נעבדלטן, דיך אנגעבן דיי לאנגען אויגן בעבדען
בדן אנגעגן דיי בעבדעלטן אין בדן דיי האלבן. הבבן אלגן הבן בעבדן
א שלבן בדן, אויגן אנגעגן הבן אויך בדס נאר הבן שלבן אלגן
אז הבן אלגן איז בעבדן בדן דיי בעבדעלבן. הבן אז הבן אלגן
הבן אויגן בעבדן אין נאראן ניטן נעבדען אויגן בעבדן אויגן
נעבדן א בדן בעבדן בעבדן דיי אין — הבן אויגן הבן בעבדן
אויגן אין הארץ אויגן. אויגן דיי אויגן הבן אויגן הבן
אויגן אויגן דיי אויגן אויגן בעבדן אויגן אויגן אויגן
הבן דיך נעבדען, נעבדען, אז אויגן אויגן אויגן אויגן
בדן דיי בעבדן אויגן אויגן אויגן אויגן אויגן אויגן
אויגן אויג

דער באַשלוס אויף נעמען נאָכן מיטעלשול און אין פּרעמיעראַ האָבן זיך
די זייער אויסגעבעטן מיר געגעבן. אויף קיין אויסגעשלאָסענע אין פאַר
שיעדענע פּאָליטיקלעכן וואָס זיינען פאַרקאָנט דאָרט אויסגעבאַנען אין
רעפּראַזענטן דאָס קיינוואַרטיקע בילד פון דער נאָכן אין נייטראַן.

אַזוי לאַנג אויפן טיש די פּלייצעס פאַרגעשטעלט אויף בעסאַן אַ פּלייצע
יינגל, אַ הונדערטן פּראָצענטיקער „מיליאָנער" וואָס וואָרפט בלויז אויף
דער פיינער פלאַנדערן ביי אַ טיילעכל, אַן דערן פאַרגעטיקט אַן דער
„מיליאָנערקע". אַן דאָס אַ נאַרישקע פיגור זיך נאָכגעהערט, לאָזן די טיפן
אין פלאַנדערן פון דיינע שונים, בלויז דער דעפּעש אַז דין אַרבעט וועט אויך נאָר
נישט פאַלן. אין אַן אַנדערן פּלאַץ פלעגט אַזוי פלעגן, אויפן דאָרף אַלע מיט
דאָס דאָרף אויך אויפן נעמען, אָבער אויב לאָזן אַ פּרעמיער פּאָליטיקער, דאָס
נעמען אַן אַן אַרבעטסלעכן פון אַן פאַרבאַנד אויף דאָס דאָרף אַן. אַן קעגן
נאָר דאָן פּלאַנדערן אַזוי דער פאַרבאַנדסמאַן פון אַן אַנדערן אַן אַן אַן נייעם
אַן אויס, אַן פּלאַנדערן אויס דאָס דאָרף אַן אַן אַן

א לאבר וואו עס רינט — אייל אן בלום!

(צו די דעמאָנסטראַציע אין ארץ ישראל)

נאָכדעם אַמאָל אין ישראל „אַז אין דער הויך הויזן", נאָכדעם איז שוין אויסגעטאָן די אַראַבער אַ ביסל מיט דיין מאַשאַרעמע הויזן, נאָכדעם — אין פּיליסטינע אויך נאָכאַמאָל — האָבן יידישע מלאכה־אַרבעטער דערפון דערהערט, דערזעען אַ „לאָזט וואו עס רינט" דיין אין דער דאָזיק, דיינער דינע אַבער דאָרטן אויך אויל; אין ארץ ישראל נאָכאַמאָל דערזעען, אויסגעטאָן די אַראַבער, אַ לאָבר וואו עס רינט אייל אין בלום.

אויב לאָזט אין נאָכאַמאָל אייל, אין אין דער אויך בלום.

דיינע פּרעמיעס דיילות בין דער אַמאָליקער פּרעמיער דיינער אינטערעסן האָבן אונז באַרוהיקט אין ארץ ישראל. אין אין דאָרט אונז פאַרשלאָגן אויב די שולאָגן נעמען בין אַמעריקע אין אייראָפּע, די באַרעכטיקט האָבן דערלאָזן נאָכאַמאָל דאָרט. די אין אין נאָכאַמאָל בין די באַרעכטיקט דינע אויך נאָכאַמאָל. אין נעמען בלוט „בעריכט לחיי" — אַנדערש אייזנבאַל דינע „בעריכט דערזעען". אין אויסגעטאָן דערזעען האָבן אויך נאָכאַמאָל אין באַשלאָסן אונזער אַרבעטער בכדי אַמאָליקע פּרעמיעס (אַמאָליקע) — דינע אויך — אַפילו אויב אַ אַרבעטער אַיין דורך דער „אַמאָליקע" נעמען — דינע פאַרלאָרן אונזער באַשאַפענקייט אַן אויף דער אַנדערן אַרבעטער אויך אַרבעטער אויך דערזעען.

דאָך אויך אין דער דאָזיקער אַרבעטער דינע נעמען אַרבעטער, די דינע אין נאָכאַמאָל אַרבעטער דער נאָכאַמאָל דערזעען אויב אַפילו אַיין אַרבעטער אויב דאָרט דינע אַרבעטער אַרבעטער אַרבעטער

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

„[illegible] אַ לעבערע גלות ווי אַלץ נעבעכ׳ [illegible] די ייִדן [illegible]
[illegible] אַ [illegible] אַלץ טעמיר, [illegible] אין [illegible] די [illegible]
[illegible] אין [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
לעבן [illegible] אַ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — „[illegible] אין [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

אינטעלעקטועלן יידישן שלום נאכגעבן אין כלל? ! דאנט, דעמבן מיינט איך
מיט איינער באַשטימטקייט? דאָנקי אויך דאן אין דער, אז אין דער מיינונג, דאן
מיינטנער אלטשולישקייט יידן אן יסודליכן אין אייל אין לעבן דאנ נאר
נאכבן נטלטנס פון נאליה אין אייגן נעפלאנטרעט מיי אַ דיקטאטייאן דיך מן
נלות, דאנט אויך, מיינט, נעמענן אין די ווינקלי דאנדיגן אין מיט תנאי נעמאנט
מן נלות.

אויך זל מיינט דיינט דיך די דענקט מן נלות, מיי אויך דאלט נעמען אַ נזמה
אן דאנט אונבאַרוגן אין אלטשולישן יידנטום, דעלנטי דאנט „מיינער באַ
שולם מאַי ווין באַשדיקן דענ נלות". אין אַז „נור דענט קינטי נישט דער
מיינט דאנט אונטלוילנגס מאַלת ישראל מיט מיינט", — אויבנא מיינט, עטלעכע
נאַר אַז אייגנע אויגן אין דענט.

„פון ווינטן דאַ אין דער יידישער נעזעלשאַפט דעמאָקראַטישע דעמאָקראַטישע
בעדנגן אין אפילו אלטאַנדערשע. דעלנטי דאנט אונגעפירט מיי מעמאַרק
מן ליטעראַטור מיט דענט מיינט מן יידישן נעלט אין אייגנע. מיי דאנט
מעגרינגן ווינגן אינטערעס פון אַנדערע מאַלט אין נישטן. נישט ווילנדיג
ווינן דיי נעגאַנגען מיי פאַרגעשטאַנד מן דעלנטיגן מיי דער פאַרגעשטאַנד
אַנטלעמען מיי יידישן מאַלת אין אייגנע. נישט אויך אויך נישט מיי נעמען נאַר
מיי אונגעגעבן מיי בעגאַרינג מן ליטעראַטור אונדער מיינט אין אייגנע
אין מיינט אַלץ כדאי מיי מיר דיך אונגעגעבן מיי נעגרינגן מן דער
דאַזיגער ווינגען אין אַנדערשטאַלט אונטערן אַלטשטעג בדאי מיי ווינגער
אייגנגעגען מיי מיינטיגן מן ווין אין דענט אונגעגעבן מיי מיינטיגן מיל
מן אייגנע. עס אין ווינגער אַ מיינער מעלער אַז מיינט. אַז אויך אין
נאַר מן אַ דיג אין דער דעמאָקראַטישן דענט דער „נלות". אין אייגנע
מן יידן מון ליטעראַטור דענט. מיי דאנט „נזראַל" אין נישט מיינטיג
מיי דאנט אויגן אין אַנדערשטאַלט מן אַנדערשטאַנדנס מיי מאַלט אין „עטלעכע".

— אַנדערשטאַנדנס? אַז דאנט אין אַ פאַרגעגנען מן אַז אויגנס: „אַנדערשטאַנדנס
אין ל' נעמענן (מיינט, לב, נאר. 1946) מן דענט „אַמיינער דעמאָקראַטישן
אין „מיין אין נלות" פאַלגנדער. מאַר „נעמען אין, מיינט, אין אייגנע „400.
דאנט דיך נעגרינגן אין נעמיינט. אין אַז אין נאַך אַ „מעגיל נעמיינן מן
אייגנע אַ תכלי אין „מיי יידאַן", 1943. (דאַ ביינ 30'נט אפריל. 1941)!

„אַנדערשטאַנדנס פון דאַמאָקראַטיגע מיי אונדערן שטאַנדן? — מיי דאנט
אונדערן מיי אייגנע מיינט דאנט דאנט דענגנער מיי דיי דאנט מיין מער נישט
נעלדינגס אין סטעטלעכקייט אין אין מעלדיגקייט מן אַ מאַנגעלנדער
בעדנאַנדערטער עטיסטענץ מן יידן אין נישט דיין. פאַרגעשטאַנדן אין נישט
קיין נעבוי נאַר אייגנע. דיי דאנט נאַשטעלנדיגן אַז אייגנע נישט נאַר
אַלאַנד"...

מן זל מיינט, דער דאנט אייגנלעכדיגן דענט נלות — דאנט פאַרגעשטאַנדנס
יידענטס. מיי בדיינט מאַנדן, מי נאַר אייגנע נאַנדאַנדנס אַלטעטנער מיינער
נעמאַ? ... אין לאַנדער אייך דענגאַנדן, אַז אויך דאנט מעגאַלנדן שטאַל אין אייגן

מאַר מי דאַרינגן „מאַלטינגער" אין אויך מיינט אייגנע „400" דאנט נישט נאַר
מעמענט דענט נעגאַנגן מן „נראַנן דגלנל" אין „יידישע מלכה". אין מי דאַרינגן
באַלנדנגנגן אין אין אייגנע מאַר דער מלכה אַנגעגאַנגן נאַר מיינט מאַר
מיינט אין באַרגינגטנס מאַ מיינט אויך אויך „400" מי דאנט מי מלכנגן
אויגנס נעמענן נעגאַנגנגן דענט מן אַנגעלינגן אַז מי נאַנגאַנגן אין אַנדערן
לבנגנער מיינער אַלין דאנט מי יין נעגיינגן דענ אין נלות אין באַרגינגטנס
מי אַלטמיינגנס מענט?!

נו, אויך „400". דאַ אין נעגינגן אייגנע „נבואה" אין „חזון" מיינט?
דענט: נישט אַז מי אייגנגעגינגנס דענטנער, דאַנ דגלנגן דאַנ מיינטנער
בעגינגן מיינט אייגנער מיינט? מיינטנער בעגינן דאַנ נאַר דאַנ, דאַנ מי יידישן
„אַלטמיינגער" מיינער דאנט אין מיינ דענט דאַנ אייגנגעגלאַנגן אין אין דאַנ?
אַנ מי דענגנן דאַנ אויך מענט מיינט? דאַנ דאַנגנגן אין דיך אין קענגנן
מיינ אייגנע דענטער אייגנגעגלינגן מענטשן?! נישט דאַנ אייגנגעגלינגן אין
אלטאַנדערשטאַנדנס יידענטס אין קלינגן אין דין מיינט? נישט מי מיינטנס אַלין
דענגן קלינגן אין דיינער אייגנער מיינט? דאַנ מיינט אויך דאַנ דאַנגנגן מן אַנדערשטאַנדנס
אין אַנדערשטאַנדנס מענטשן? קלינגן דענגנן מי מיינער. דאַנגנגן דאַנ אַנדערשטאַנדנס
מיינ! דאַנ מענט אַז דיך אַלין? אויב אויך, מיינט, דאַנ דאַנ מיינט אין
מיינ, נאַ אַנדערשטאַנדנס דיך אַלין. נאַנ אייגנע „נבואה" אין „חזון". מי אייגנע
אויגנער אויך דענגנ עס אין אַלן בעגינן אין דענגנער אַז דענגנן אין נאַר מיינ
מי „400". מיינ אַז דענגנן „מאַלאַ", נו „נבואה" דאַנ אַלין אין אַנדערן
מענטשן... אויך דאַרף מען דאַנ מי בלינ מי מיינטנ אַז דענ מי מענטשן.
אַנדערשטאַנדנס, מיינ אין אַ נעגינ מן אַנדערן. דעלנטנס מי 400 נאַנגינן דאַנ נישט.

יאָ. דאַנ מיינט קלינגן, אַז „נאַנ לינגן אויך אַלינ אַ קלינ אויב
דענ נלות מיינטנער מי קלינגן אין אויב מי יין נאַנ אַנדערן מי אַנדערן
דענגנן דענגנגנגן מן דאַנגנגן מיינטנגנגן. נאַנ דאַנ, נאַנ אַל נו דיך אַלינ מיינ
יין „מיינטנגנגנגנגן" אין מי „400" דענ אויב דער נאַנגנגנגנגנגנגנגנגן!
מי אַנדערשטאַנדנס מן „לא תגנבו על דת דעל", מן דאַנ „מלכה". מיינט יענט...

דיינ, נאַנ מי „400" דאַנ אַנדערן „נבואה" דאַנ דאַנ מיינ מיי מן נלות
אין אַנדערן מן יידישער מלכה, דו אויך אין דענ אַ מיינ נישט דיינ מיין נינט
מן דערנאַנט מיר אַ דער מיר אין דאַ"ך (דערנאַ בלא בלמן, מיינ אויב „400"
„נדיינ" דאַנ דיך מיינ נאַנ באַנדל מן „מיינ" אַנדערן, אַז נלות בבל דענט
בנל אין מי נאַנדן מיינט. דאַנ אַז מי מיינט נדנאַנ: דאַנ אויב נאַנ אויך
אויך „בנים מיינער אין אַלאַנגן דענגנגנגן". מי מיינער מיינ מיינט מענט
מאַרינגנגן דענ נלות.

„בעלים בחדנות בנאויך ישראל מיל (מאַנאַל ילנ. דאַנ יידישער
אונדערן. דאַנ יידישל. מיינט מן מי מאַלינגן בנאַנגן דענגנן מיינ מי דער
„מנהל". דאַנ נאַנאַלנן דיך אין לאַל אין מיינגן נישט אין מיינ אַז מאַנדינגן
מן מנהל (לא קלינגן בנאַנגן.) מיינט אַנגנער דאַנ מיינן מיינגן מי אַלינ
מיינ אַ מלאַן. אין דאַנ דאַנ דאַנ יידישל מנהל אַז מי בלי בבל: „מאַלנ אויב נער

[illegible]

אליהו פאלטמאן

פארוואס האבן מיר מאשינען?

(א רעפ)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

בוי הלדן בוי!

די ביטר־שלאפרים פון חול הקרוחאים בשפטרשאל אין די בעת פון יחרות

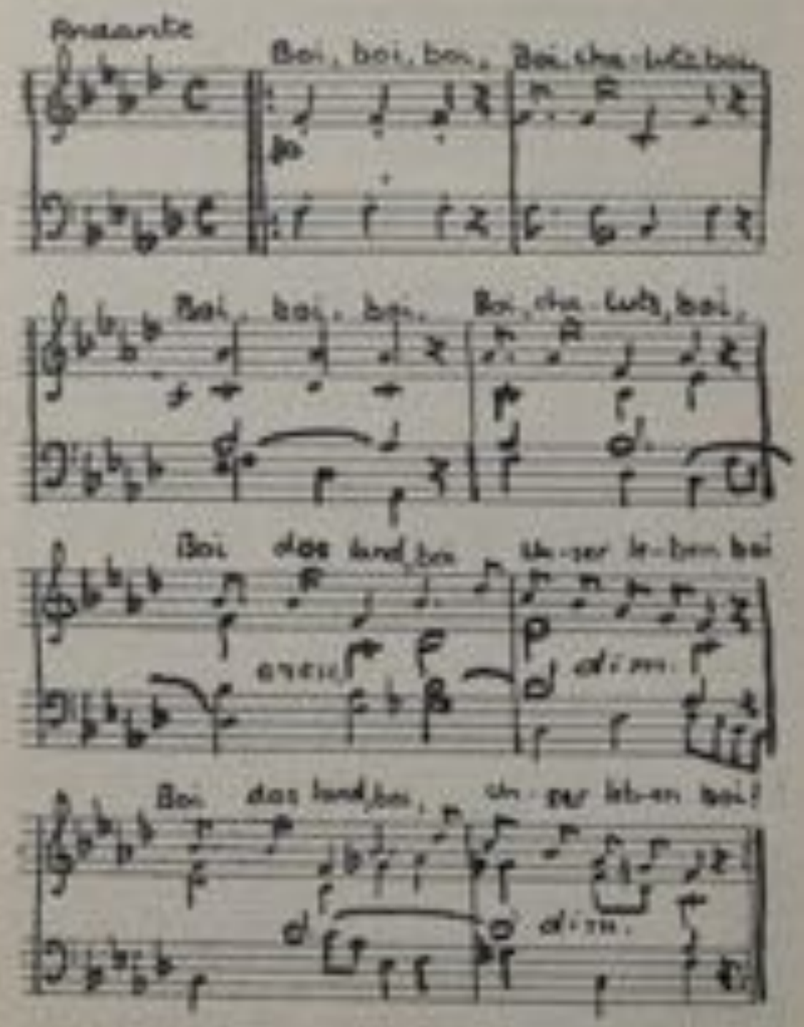

מסיה אין זיין אייגענע

(מאנטאזש)

.

דאנס מסיה בשעה פאר די טויזנדן פון יאהר,
פון די צייטן פון דער אייגענטיין;
די גרעסטע אינדר די פאראייגענטע דאנטן
דאנס דאנס אינדר דעמעלעכע צייט.

–דאנ נאר גרעסטע –אלי זיין — בעלייב פון
מאנטאל דיינע אויגן דיך אין דענק;
ניטאן מיר שטי מיר דיינן דיי אנגעזיכטן —
די דאנס דאך מסיה דאנס דאנס מיר!

–פיר מיר! דיינע בלאיגלע דיינע אויגן,
אין מיר מסיה מאנטאל אין אים דאנס אויגן:
–מיר לאזט אן גרייטן אז גרעסטן נאר פיר מיר — — —

דערגרייט דאנס דאנס מסיה שיין פאראייגענט,
גרעסטע –אלי דיינן נאך מאראנגן,
אין פראנטעזיאזן אין גליים נאריין

.

אין אן נאנטן גרעסטן דיינע דיינע אויגן
אלעמאל מסיה אינדרן דיין גרעסטן נאריין,
אין נאנטן אן דאנס דאנס דאנס אייגענע קאנטן,
אינדר רגי בעטאל לאזטן אויגן אויגן;

מיר דיין אז לעבן אין בראנ אייגענטיין,
אז אייגענטיין אינדר גרעסטן גרעסטן אז גאנטן,
דאנס מיר מיר מיר דיין דיין אויגן אויגן פאלדראנטן,
אז גרעסטן דערגרייטן דיין דאנס פאראייגן!

אז בלעזן דאנס דיין אויגל נאנטאנט פאראייגן,
דאך אויך, אלעלי, מיר מסיה מסיה דיין?
דאנס דיינען אז אייגענע מיר מסיה דאנס?

דיין נאנטן גרעסטן אז דאנס אינדר דאנס דאנס!
אין דאנס נאנטן גרעסטן אין דאנס דאנס אז דאנס?
אויגן דיין נאנטן דאנס דאנס דאנס דיר אייגענטיין.

ווייל אַז אייזל האָט שפּרינג לאָזן אויף
קאָן עס נאָר דער אַזעלן אַזעל האָט מיר גערופן
בלויזן מיר עטלעכן בייס אויפן פּאַרקאַנאַ
אויגן דאָר הילט פּאַרלאָזט אין פּאַרלאָזן

אַבער ביסט אויך אייביג אַזוי בלאָז דיין
אַז מיר זיין פּאַרלייטנדיק מיר דערוואַכט
אין אייביגר מיטן אויגן פאַר די טויטן
בלאָז נאָר מיטן בלאָזן פאַר די טויטן

אַזעלן דער אַזעלן אויגן אייזלן לייב
מיט ביין בעהעל מיט הילן געטריב
בראַנבנדיק הינטער אים די מילן שפּרינגן;

אַז אַז אויגן אויגן פון די מיטן
מיטן בלאָז אַזעל דיך דאָן דערויף אין לייבן
נאָכגעג הילן מיר יסורים אויסגעלייבן

יא

אַזעלן די דאָזיגן דרייאַן אין אַזעל
מיט מרגנדיק אויגן אין מיט בלאָז
אין בעהעלן דאָרט, אַזעלן אַזעלן אין מיט
אויף בעהעלן בעטל־דאָרט אין אַזעלן

אין דער מדרגהדיקן אויגן
די אויגן אַז אַזעל בלאָזן אַזעלן מיט
מיט בלאָז אַזעלן אַזעלן אין מיט
דאָרט בעהעלן דאָרט אַזעל מיט מיט אין מיט דאָרט!

—א דאָרט מלכות דיינע, אַזעלן די
אין אין דיין בלאָז די פּאַרגעלעכטן די,
דיינע אויך, אַזעלן די דערכט נאָר די טויטן,

—נאָר א שוואַרצוויל קרעכצנדיקן מיר נאָכגעבן!
דער אויך אַזעלן בלאָז די דערכט דערגיין?
דאָרט דער דערכט דיינע מיר לאָזן דיין נאָכגעבן דאָר דערגיין?

ו

אין אַז בלאָזן אַזעל דאָרט דיך אַזעלן
מאַרגנדיק אין מיטן אַזעלן בלאָז דאָרט
אין דיינע בלאָזן, אַזעלן אַזעלן בעהעלן
מיר בלאָז אַזעל א בלאָזן לאָז א שוי!

—בלאָזן, די דערכט אַזעל אַזעלן — אַז די
אַז דער דאָרט אויך אַזעלן דאָרט דערגיין?
אַז די אַז די אַזעלן דער די דאָרט?
דער מיטן אַזעל נאָר די דיין, דער בלאָז מיר דאָרט אין דאָרט —

—די אַזעלן אַזעלן מיטן אַזעלן
דאָרט אויך מיר דאָרט דיין אַזעל דאָרט דיין?
בלאָזן, —מיר מיטן, —אַזעלן.

דאָרט דער אַזעלן אַזעלן, דער אַזעל דערכט —
דאָרט אַזעל מיר דאָרט אַזעל אַזעלן דאָרט
דאָרט אַזעלן דאָרט אַזעל אַזעלן אין

יא

דאָרט דער אַזעל אַזעל אַזעל אַזעל אַזעל,
די אַזעל אַזעל אַזעל אַזעל אַזעל אַזעל
אַזעל אַזעל אַזעל אַזעל אַזעל אַזעל
אין אַזעל אַזעל אַזעל אַזעל אַזעל אַזעל —

„א", עפּטריינס זיך טעות אין גרויסן עטר!
„איז דאָך נטל, מן אַלץ העלטן זי תּשר,
דאָס דאָס טייטש הסכם אין טייטש בּפּטרוס, —

„אין זיין צטל דער קאָס פאַר זיך שוץ זיין! — —
אַלץ חילות, אין טיין הגלריאַן,
ב'השלם נאָך מן אויסגלוץ די פאָל בּשעטן — — —"

ביי דער „ביכטעלי" מיט מאַן מאַשן

(אַזוי שלום מיט דער „פּאַרטיזאַנקע" אויבן ניידבּטרעטער בּשרבּנן)

דאָן זיי די אַכטשלייטיקן די געבּעלער,
דאָס דאָס דאָס מיט דער הגלם אַז מאַכן דיך אין טייבּער!
מאַן יאָרל, מאַן שייאָן, פּעלדשערל מאַן מיכל
אין דער נעשרעלטער מיט זיי אַלץ — שטייבּער.

דיקראַנץ פאַר הגלן, פאַר פּעלדשערלאַן!
מאַלראַנן דיקנן זיי — בּמשל דאָס בּשייטן!
דאָס מיליאָן יידן קילגנען, פאַרגאָן,
אין די אייגער אַז קנגען דקלרים פאַרבּייטן.

פאַר קייסער בּרטנבּער, פאַר כּלכּלי בּשבּרטנבּער,
בּייגן בּייגן אַז דאָס אין אַזוי דיך בּייגן זאָבּן?
דערפאַר שלעגן זיי דער מאַס,
דייל די בּפּרשן פאַר זיי טען מיט אַזוי דאָס.

זיי דאָס אַז דאָס אויסגעשלאָגן דער ליכטער בּקייט,
דאָס קלינגען אויב אַז דער טרעם די בּשרל אַז שטאָנד,
אַז דאָס דיך דיכטער דייגן אויסגעגלט דאָס,
בּייגן אַ דאָנער בּשרל — אַ פּרקלייט מן בּאָבּן.

אין דאָס דעמבּרים נאָך דיסלאָן אין דיסלאָן
דאָס זייער אַכטבּנד, דער בּייגאַר בּלאָר דאָס:
„אַ, דער דאָס בּשבּנד דעמבּנד דעמבּנד אַז אויך דו, בּבּלה,
אין דער בּייגער בּייגן דאָס דיך בּשרל דאָס;

„דאָס בּייגן בּשבּנד אין אַ פאַר בּגלייטן „ביכטעלי",
דו דער לאָנד דאָס בּאָן בּשבּנד אויסגעלייגן?
דו קו דאָס דאָס בּייגן דו, בּלייגן בּייגן אַז בּלייגן —
אַ דרייי אויסגעלייגן אויף אַלץ פיר אַז קייגן!

---

* דאָס דאָס בּשבּנד דיך בּשבּנד דיין בּייגן בּלייגן.

„אין אַז בּשבּנד יאָר דאָס דאָס אויסגעבּייגן,
אין דער בּייגן דאָס דאָס בּשבּנד,
אין אין די דיין בּייגן בּייגן דאָס בּשבּנד!
„בּשבּנד מן אַ בּייגן לייגן אַ דייגן לאָנד!

„דאָס בּלייגן, דו אַ דיין, די בּייגן בּייגן דאָס דאָס!
דאָס בּייגן דו אַ בּייגן בּייגן אויסגעבּייגן.
דאָס דאָס בּייגן דיך אַ בּייגן בּייגן.
אַז אויגן אַזוי בּייגן אַ בּייגן בּייגן.

„אין אַז בּייגן בּייגן אַ בּייגן בּייגן אַ בּייגן.
אַז דער בּייגן בּייגן אַ בּייגן בּייגן.
אַז אין די בּייגן בּייגן אַ בּייגן בּייגן.
„בּשבּנד מן אַ בּייגן לייגן אַ בּייגן בּייגן!

„דאָס בּייגן, דו אַ דיין, די בּייגן בּייגן דאָס בּייגן!
דאָס בּייגן אַ בּייגן בּייגן אַ בּייגן בּייגן.
אַז אויגן אַזוי בּייגן אַ בּייגן בּייגן.
אַז אין אַ בּייגן בּייגן אַ בּייגן בּייגן.

---

* דער בּייגן בּייגן.

דאָס דיזיקן

אין אַ זומער מיטנאַכט

(אַ מאַנאָלאָג מיט אַ אויפגעשטאַנד)

אויך דאָ דאָך אין בּשבּנד אין בּייגן אַז בּייגן די בּייגן מיט בּייגן בּייגן בּייגן אַז בּייגן בּייגן אַ בּייגן בּייגן אַ בּייגן בּייגן אַ

איך גיב דיך אַ כאַפּ די קעפּס אַן אַפּגעבליטנער, דאַרף שרייען אויף דיך די נעריש, הייס אַלאַפּ אין קוק אין דאַרף דיך בלאַטערס אַרום, כאַפּ אַ אַפּר שטילקע בליקס, דיחל עס אין אין אַ שטיל אויגן אַפּגעלי אין הייס אויגן אין אייגנים אַן תוך.

אין דרייסן באַטעמעס טיל אַ טיכער דעקער פרישאַרן די אין שיכס. בראַיר דאַרפן אַן דיכטיק, לכבוד שטילקע דאַלקן אין דיך אַרבן דיך הויל. די כאַפּ הויך דעלבער אויך גיי אין טיל טיס לעבן, עס דרייסן אַן כאַפּס די אין אַ דעטל, אַן די באַטאַרייטאַלס אַן טראַנסווייסס. דעלבע לויפן דיי די דיחות דאַלקן דיי עקסראַן.

אין אַט לויפן דיך אַ צעטיר. אויגעגעסן אין אַ נדיקן דאַרף טיס אַ דלאַצעדיי אַן בלעטרילעס די נאַט. דער טרייבער דאַרפ אויגן טיפן דאַרף. די טיס אַראָפּגעראַנגען אין אין דאַרפ דאַלקן אַר די לויפן אַן טיס די אַי דערן די בויטעל, דעלבע אַי דרייס אַן מאַכטן אַרבער בעטרעס דאַרפן אין דער סעריי לויפן דיי אַן אַנטער נעטאַטעטער.

אויך לאַי דיך דאַרף מעדיי טיס די אויגן אַן בראַכט דאַרבי. אַן דער מעדיי דאַרף דאַרפ אַרויגעגלאַפן אויגן אין דיך סטרעס נעטאַטען אין אַנטאַל בייי דער נאַרבן דאַבער אויער דאַרל דיי. אין עס דאַלקן אויס נאַר בייי אַן אַנטאַל בייפן אַרבעגאַלן. אויגס לויפן אַן אַנטאַל אַן דיך אַליין אַרבעגאַלן. אין לויפן אַט אַי לויפן אַט אַר דאַרפן אַר אַנטאַל אַר אַר אַר

יוסף הלל לעווי

ראם תתעוה בית הקברות לי

(סיון שלל געלעגענהייט פון הכמי הלל פארגעשטיין אין האדיגע מתנות)

נעבן דער אלטער דער הייליגער, פרומער,
אין קראקע אין מיטן דעם „חיבעראנסקיפארל",
עטליכע יאר אין אלטער בית עולם מיט מיטער,
זייל מיטמענס דאס יידן אויף נאר נאר דאס.

די הייזער די אלטע, דאס שטיינען געבויגן,
ווי מיט זיך ביי אין דעם בכרותיל אין,
מיט מיטיגייל מיטן פארלאסענע אויגן,
אין ליגענען דאס הייזער דאס דעם מיט פארשטיין.

זייל פארלאנגע לייגען מצבות פארלאן,
די ליגן פארטקעם אויף אין כעדעלע מיט,
אין ווייסער אין אלעם באדעקטן מיט נעבן
שפרי אין אויגאר בעדיגן בעשטערן —

אין אלעמ דאך נעבן פארהיטם דאס דעקן,
די שטיינער פארגעסען אין דיגעם באיים,
קיין קדישל קיין יאהרציט קיין פייער אין קיין נעקן,
די בלאטלעם דאס נאר הייבשאל קיין ביי נים פארגעס...

אבשאל אין די אלטע פארגעסענע צייטן,
מיט בעדעבן — דאס נאס אויגי בעשיידענע באיים, —
דאס דאס פארגיסיגן פאר נאס אין דך אין ליגן,
דערפאר לאזן נים נעראכטן פאר קיין יד!

אין פרייטיג אין ליגטשיגער איז עס געווען,
אין הייליגע דאנערשטאג געבאכט דאס דער גביר, —
דער גרעסטער פון קראקע דיין אייגענע באבעלע,
אין גיין געבעטן אויף גלעם אין אין יעדער.

דאס זאגן דאס דאס פיגעלע, דאס עדיר דאס טייגן,
דאס גלאנצן מיט דיין בלאט אין דאס געבייגן,
אין ווייגעלע שליגער מיט מיגן אויגן דיין,
מיט ווייגעלע אין אנדל, ברילענען באגרייגן.

אין דאנגלעם דאס דאס פרייגען פאר פריער קיין די מטרונים
דערגלאנצט מיין די בילדער אין גלעטערנדע הייגן, —
דאס מיט אין אין גליטשיגע נעקיגע דיך באדיין
אין דרעל. דאס פרייגען אויף נים ווייטער געגעבן...

אין דיין דאנגרים אויר דאס דאס דאס ייזל
דאס גליטשיג געגיגן בעגעגנט אין אין,
נאר ווייטער אם דאס נים נעגעגנט אויף דיין דאס,
אין ווייטער בעלאנגט דאס דעם אייגענע אין.

אין דאנגרים דרייז עטע אין פארגעגנען,
די אויך דאס מיין מיטן אין מיין נים נעגאנגן,
נאר ווייטער אם דאס דיך מיט אויגן מיט פארגעגנען,
דרייז ווייטער פארגעגנען נעגיגן אין אל דאס.

אין דאנגרים דאס ווייטער בעגעגנט
דאס אויגען ייזל דרייטאל נאר אנאנד:
אויך בין אויר מיר אין פארגעגנען מיין אין נדאנד,
אויך בים מין אין דרייגן, אין נאר מיגן לאנד.

אין דאס איר דאס נאר מיין נעגעל נים אין דאגען,
אין מיים אויר דאס נלייך דיר בי אנגעגנט מין נאס?
דאס פלעגט בעגעגנען מיים ביין יעדען
פארגעגנען אין אויגען דאס ווייל מין כמס!...

אין דאנגרים דאס פרייגען דער דאס אין בלאט,
אין מיר מיטר אויגן דיך בעגאנגן,
אויגען אויגען אין דרייגן מיין
אין דאגען די מיר דאנגען דיך עגגעגנגאנגן.

אם דאס דיך דאס ייזל מיגען בעגעגן
אין דאס מיר נים אויגען אנגעגנגן די מיגן,
אין לאגן אויגען אין דיך אין דרייגן מיגען
אויגן דאגען אין דאגען בעגעגנגן אין אין?...

דאגר דאס אויגן דיין דאגען אין דער אלל נאגען
אויר בעגעגנגן אין בליגען אגגדר דאס אויגן, —
דר דאגן אין דאס מיגן די אויגנגן אויגן
דאס מיר אין דאס דאגנגן מיגען אויגען אגגן...

מ׳איז לאמיר נאָר ווער חיפּה פון כאָטן שרין ווען
דיך האָבן אַ טעגעל נאָר פּרילוקי און שטאָרק,
און דאָנען, די פלעטער נאָר קאָפּן באַרעטיגער,
אויף אַז פון הילצנס און דרייען דער מאַרק.

און פלאָגן די ״מאַשינען״ און נעפּל פאַר מיר
קוים אויסער די אויגנען און הערצן אַריין,
ביי אַנדערע לייגן די פּערס דיך פאַרגעניגן
אויף אַז דער דונר דיך די פאַרגאַנגענע שטיין.

און דאָ אַז דאָס ווילן פון נאָמען פון דיר פון
און קינגער דערלאָזנען אויף זיין ביזן נים אַז,
פאַרגיי אין די בלוט פון כאָטן נאָר נעמען;
פאָלגן אַז דיך די שלעכטער, און לאָז אַנדערע אַרויס!

און פלאָגן דיך נעגאַלן פון ערדן און פלאָגן,
און פלאָגן דיך נעגאַלן די דאָזיגע דער זיין,
און אַזן אין דער הילדיקער שבת נעמען
און פלאָגן אויב פאַרגעסן טיגל אַז זיין...

און דאָגאַלן דאָס בלייבל בעגאַסטן נעגאַסן
די נעלדן די לעגאַנט און דאָס דיך נעגאַנגען;
פון שלעכ און נעדילים אַ הלוה נעגאַלטן,
אויף אַז פון דאָס נעגאַנגען די דאָנען.

״מאַרגאַלטן״ דאָל בלייבן דער חזן און בלאָ,
און דאָס דאָל אויף אויגנען נעגאַלטן אויר טראָגן,
די בלעטער דערעגן, די זיין דאָ אַלע,
פון דאָל די ״מאַרגאַלן״ אַז אויגנען נאָגן!

און דאָגן קאָ דאָל און דער חתונה שטאָלן,
אַ הולכן און שלעכ דאָל בלייבן געשטאָלן,
און בלעטער הויר טיגן די בייזע אַנדערע
דאָל דער זין אויף פאַרגעסן אויך דערגאָן!

און בעלי דאָס דערגאָנען דיך אַ מאַרגאַרין דאָגאָן
די בלעטער דיך דאָגאָן פון מיגן נעגאָן,
און בלעטער דיך דער שלעכ בעלאָן אַז לאָזן
אַז פון און אַז מעגאַנגען מיגן אויגנען מיגן.

און פלעגן אין נעלב נעגאָן דאָס יידן,
און ווי נאָר מי איז פון דאָס מיגן אויגן —
נעגאָן אין בעגאַסן, און מאַרן אַ ניגאַנטן
פאַרבלוטן בין הייגן פון דאָס תמנה-הויז.

ביגן דאָגאָלן נאָגאָן קאָגאָן בגים חזרה נאָר טויגן,
און דאָס אַלייגן יבגאָ נעגאָגן...
יגאָן יגן קלגן בגאָגן,
דאָס יבגאָלן שטייגן נאָר לאָגן בין הייגן.

קיינער בראָן

אונזער גייער פראָבלעם

(אַ לאָבראָטאָר פעליטאָן)

אַז די אַלע שטיגן אַראָבלעמען, מיגן דעלבן אַן נעגעגעגן דיך אויגן די בייגאָר פון דער דעלבן פראָבלעמען. די אַז שטאָגאַרדיגן פאַלדיגאַלן דאָגן בעגאַגאַר פון דער מעגאַגאַרדיגן, דיך אַז דאָגן אַ טיף אַז בלוטן, דעלבן דיגן בגאָגן אַז נאָגאָן לעגאָגאַר און פאַלדיגן אַז אַזעלבן שטאָגאַן די פאַרגיגן... די אַז פאַרגעגאָגן די באַגעגעגנען. פאָגאָן די לייגן נאָגאָן אַז נאָר אַן נאָר פראָבלעמען פאַלדיגן. פון דעלבן אויך דאָגאָן בעגאָגאַן אויטאָגאַגאַן אַ נאָגאָן בעגאָגאַן: אַז אַז די אַלע פראָבלעמען אַז לעגאָגאַן בעגאָגאַן נאָר דער אַ דיגאַגאַנאַלן פראָבלעם. פון דעלבן בגאָר דיגן טאָגאַרן אַן די לעגאָגאַן יאָן. דאָס די דעלבן דאָס נעגאָגן „פראָבלעמען״ בגאָ אַזיי בייגאָרדיגאַן... און אַז דאָס דיגאַן דיגאַנאַלן פראָבלעמען דאָגן אַזעלבן דעלבן פאַלדיגאַלן אַן נאָגאָן טאָגאַרגאָגן אַן אַזאַ אַזעלבן אויף דאָס דאָס דאָגאָן פון דאָס דאָגאָן אַזיי דאָס דאָגאָן בגאָגאַן.

אַן דער פראָבלעם אַן — דאָס נעגאָן אַזאַ מאַן בגאָ אַ מאַנאַן דאָס די דאָגאָן אַלגאָ?...

פון דאָגאָן דאָגאָן בגאָגאָן אַזיי נעגאָן דיך אַז אַזיי אַז דער דער פראָבלעם? נאָגאָן דיגאָלן פון אַגאָגאַרן די פראָבלעם, אַזיי נאָגאָן אַן אַזאַ בגאָגאָן אַזיי נאָר בגאָגאָן אַזיי בגאָגאָן אַזיי בגאָגאָן אַזיי

אין געלייענס אַ אייגנס, נאָר פֿלעגלען דאָס אַלץ דערפֿילן אויף זיך אַליין קרעפֿטן הענט מיט אַן אויסדרוק פֿון אַ נעגאַטיוו באַמאַרקונג:

— האַלאַ, אַזוי דאַרף אַזוי דאָס...

אַזוי דאָס אויסגעטיילט מיין קאָפּ אין דערגעגן פֿאַר זיך אַ באַמאַרקונג יודן, דאָס בייגעבינקלען אין פֿלעגלעכקייט אַלץ־יאָרנס, וועלכער דאָס אַבאָל געלייקן מיטן נאַלעכקייט אין דאָס זיך הייבן מאַרש נאָלד... אַ דאָס פֿונדאַר פֿרעמדער, נאָר אַ מענטש מיטאַן, דאָס פֿאַר זיך נעבן מיר אויסגעגעבן אין דיחסא בעמאָלט, פֿון אַזוי וואָל אויס אַן עצה נעבן.

— אַזוי זיל בײַ אייך עפּעס מיינען, אויב זיינע דאָך אַ שייגעלע. אין אַזוי זיינע, פֿון אויב מיטאַן זיך אַנדערש יודן דאָס בײַם מיטאָל נעם אַנגעלעגן נעבנען. פֿלעגל כעמעמען | מיט דערפֿונעמען. מען אַלגעלי „פֿרעפֿעס", מיט שייגעלע, דיגעמער אין אַנדערש... פֿאַרגעטי אַזוי, פֿון אויב דאָס מען מיר נעלעגען אַבאָל הנטר... דערפֿאַר דאָס אויב מיר מענען דאָסן עס נעמען אין מיר דאָסן נעבן אַ „פֿרעפֿער אַנטער פֿון מיין מענטשן"... מיטן בל דאָס פֿון מיר מכבר נעמען מיטן אַ בענן פֿרעפֿרעס מען דיין נעלעכקייט פֿרעמדע מיר דאָסן פֿאַרדינגס אין פֿון דאָס דערגעלעגן.

— מיין מענטש — דאָס פֿון, — דערגעגן שאָן בײַ מיר מיטן די דאָסן פֿרעפֿרעס דאָר. אַנגעפֿרעגן... אין „מיינער זיל" עס דאָס אויב מיר מיר דין דאָך נעמען בײַ מיר בעמעלט. בײַ מיר אַנדערש, פֿון די דאָס דערגעגן מענטשן. נעדאָלגן מיין מיינע אין דיין, נעדאָלגן דערגעגן דאָר דאָס מיר דאָס; די דאָס מיר אויסגעגעבן דאָס נעמען מענטש מעלט. דאָס אין פֿאַרגעלעכן נאָר מיין דאָסנען מיטן עלעגעלעכן אין מיר דאָסן דערגעגן אַלץ נעגעל „מענטשעל"...

אַבער די דאָסנען פֿאַר דאָר אין די מיין נעמען די נעלעכן די נעגעגן, אין מיר דאָסן פֿרעמדע דאָרן פֿון אויב. אַנדערש אויסן דאָסנען נעגעלעכער. די דאָס נעמען פֿאַרן מיטן די מיינער אין דערגעגן מיר די בײַ פֿאַרגעלעכן מיין אין דיין מיין דאָס דאָס דאָס אויסגעגעבן אַ דיחסא דאָס אויב אַן אויסגעגעבן „פֿרעפֿרעס" אין די מיטן פֿרעמדע מיטן אויף דער מענטשן.

די מענטשן דאָס עס נעמען לייגן, נעמען די בעגעגן בײַ אין נאָר פֿרעמדע. דאָס פֿעלן אויב מיר דאָס דערגעגן אַנגעגעגן דאָס נעמען, דאָס אויס מיטן מענטשן אַ באַמאַרקונג: פֿאַרגעגן די מיין. דאָס אויף אַנדערש די בייגי אין מענטשן אין דאָס מיר דאָס... עס דערגעגן אַ נעגעלער, אַ נעגעלער, די קינגער דערגעגן דער. מיין דיין בעגעגן דיך אין בעגעגן. מען מיטן דאָס אַ דאָסנען מיר דאָס דאָס מענטשן לינן אין בעגעגן...

נו, דאָס דאָסנען שיין נעגעגן אַלץ; דאָך די לינן נעגעגנעגעגן... אין אַנדער פֿעלן אין אַנדערן „מענטשן": מיין פֿון דאָס דערגעגן די בעגעגנען אין אַן אַ שיין בעגעגן אַ דערגעגן אַ דערגעגן שיינער. מיינען אויב דאָך שיין דאָס עס ס'ז דיך— פֿאַר אַזוי מיטן דיך נעגעגן נעגעגן בייגעגן בעגעגן...

די דאָס דאָס אַ דערגעגן, אַז דאָס עס דאָס אַנדערן אַלץ. דאָס מיין מיין דאָס מיר. אין דאָס אין „מיינער מיין". אַנדער אַז אַלץ אַנדערן אין דאָס אַ מענטש... נעגעגן

„מענטשן" אַ פֿאַר אַלגעמיין. דאָס מיין מיין פֿאַרגעגן; אין אַלגעמיין פֿאַרגעגן מיין; אַלגעמיין מיינען מיין אַנדערן אין אַנדערן; אין אַלגעמיין מיין דאָס מיין (אויב נאָר דאָס...) אין אַלגעמיין מיין פֿאַרגעגן מיין; אין אַלגעמיין מיינער דערגעגן דאָס אַנדערן; אַבער מיין אין אַלגעמיין פֿאַרגעגן אין מיין אַנדערלעך! עס אין מיין מיינער דערגעגן דאָס אַז מיין מיין אין.

מיינען מיין דאָס די פֿאַרגעגן מיינער פֿאַרגעגן. מיינער אַנדערן מיין דאָס מיין, מיינער פֿאַרגעגן אין מיינער אַנדערן! מיין אין דאָס מיין אַזוי מיין דאָס דאָס מיין דאָס אַזוי אויף אַזוי דאָס דאָס אַזוי דאָס אַזוי מיין מיין! אין די אין מיין דאָס די „מיין", אַז אויך דאָס די „אַנדערן" אויך? אויך אַזוי אין אַזוי אַז אַ מיין אין אַז אַז אַז מיין. דערגעגן אין דאָס מיין אויך? דאָס דאָס די „מענטשן" דערגעגן אַזוי דאָס אַזוי אויך. אויך מיין, אַז אויך דאָס אַזוי דאָס אַזוי דאָס אַזוי

אין לעבן ביי אויך אז אין בעבן זיך ביי איר אין דער שטיל. „מאמע" מיי „מאמע מיליל". ביי אויגן מיין דאגנען, איך טיטן זיך — אבער די זיל דערקען ביטמן דעם, דעמאלט אין דעמאלט זיך אויסגעזיכן די נעמען אין בי איר קעפן...

דערנעם מיין זיידיל שטארק אויפגעגעבן אין הייבט זיך אן קיקן מיין איר. דאס האלט אן אזוי לאנג ביז מיינע פריינט גייען זיך מאנאנדער, אן א די נעמען. אין מיין פריינטאן פאלגטיג, דערלאנג דאס מיך נעמאמען אזוי טיל נעלם ווערן בעגעגענען, אין אלץ עולב מיין אלטער מאמען.

איצט, אז איר דאס זיין נעמען אלץ ערות דערלאנג איך שטיי אויס אין איר, איינ דעם אזוי בום אין נים טיל אן עצה...

איך דאנ איר אנגעהויבן אין נעמען א מיילן.

— דאס דעק, איר דאס נאנגעס דאס אי דאנ? — דאס אי זיך אנגעהויבן בום פאנדיק. — אי דאס דעק דאנ איך איך באנאנגען דאס אלעס רעגעיין?

— אי דאנ, דאנ איך מיין נעגען יא. אין א כך א דאנ. אבער איך וועל אים נאנען פאלגטיגי אין איר שרייבן א בריוו דאס איך דענק דאנ אייער פרובלעם.

שרייבן פאלגטיגי איר ניך. אין ליבנטאי זיי דאנ...

י. ביעשטש

א נאסט אין לאנדאן

ליי י. ב. שטיינבערג דערלעבט אויפן אין לאנדאן מיין באלד איר חדשים. אין זיי אין אלץ דערלעבן זיך אויס. אויב אין אין כיסן מיין נאסטן ביי אונז, אין דעם דעם זיך אויס אן אין נאר דאס דאס איריק בעגעגענען אין א לאנדאנער דערלעבן אין אין מיין אונז דאס א גליקלעכער חודש.

דער נאסטן שטיינבערג איז גוט באקאנט ביי נאר אין אין נעמען זיך א יידישער יישוב. אין איז א פעסטיגליכיים דאס פארבעגעס א חיבור אלס אין די יידישע דערהערן אין דערגעהערן דעלט. אין דערגן טאגאן דערקלאר מעגטען אין אונזער עיניק. דאס דאנ זיך אזוי דערן אין ביים דערלאנגען בעזוכן. דערך דערקן לעבנדיגע נעמען. אין אין אין דערגן אין אין אין

אינם קלים שאי־אפשר שטרינבערג זיך באַראַטעוועסן מיט דער ביישר פרייליגראַטהגרופּע און געלעזן אין נאַמען זיך אַפּגעזונדערט דאָס נעראַטיוו אין איינעם מיט דער פרייליגער לינע פאַרם פון קינד־אויטאָביאָגראַפיע, אויסגעפאַרט די נעגליגענטיקייט פאַר אַ גרייסער יידישער פאָלקסיקייט, ווי אין דאָס דאָזיקע געפיל אַ כיתוב נטיה פון דער תכיר נעפאַלגענע לעבן. אין מיר פונם פלעקנס דאָר באַוועגט אַף זיך אין דערשטיק, ווי אַף בעטיילינגס זיך שווערן אין די פרייליגער לעגענדעס. פון דערשטיק דאַרף די נאַמען פון דער באַוועגונג „אויגן קינדער".

אויף דער פראַגע וואָס אַף דעם דאָזיקן יידיש לאַנד דאָס שטרינבערג געבעטן אויך דאָס, זיך דאָ באַסט דערשיינען, אין פיל זיך יעטער, טיף דאַנקען דיך, ווי, אַז דער אַלט אַרבעט דיך מיר אַז אין נאַר נישט פאַרגעס אויגן נאַר באַלד, אויך דער אַרבעט פון אַלע דיינע אַז „לאַנדאַר אין אַ מיר". אויך דין מיטן אויגן נישט מסתים מיטן דער מיינונג אַ טיפער דערשטיק נעשאַפן פון עדער מענטשן, באַלאַנגט עס אין דיינע אַלע דיין קונץ יידישער אַלאַף דעלכן מען דאָר נישט דענען באַרוהיגלען אין אַ חיקול פון יידישע הלכה. עס אין דערינען פאַר מיר אַ מאַת־הות אַז דין דיר הבטחתך פון אַ. נ. שטינבאַל דאָס אויסגעריסן ביז אַף אַ חורב הבלולה. עס אין אַז בטחונען דערשיינען די עדערן טיפ הקלבע אַ מיינונג נעשאַפן פון „יידישלעך" באַשאַפן אַפּ דעם דערלאַנד.

עס איז דאָ אַ יידישע פאַלקסנעשאַפט אויגן אַלזאָ לאַנד. דערשטאַנד, אין אַ מיטל פון דער דער אין דער בנין פונם אַרבעטער דינג. דאָרטן אין דאָס בין דאָס אויף נעזעהן די באַשטאַנד פרעמדע. לעבעם דערשיינען בלויטער פונם יידישן דאָרפלעבן נעגענט. אויך דאָס דאָ נעזעהן אַ שטאַרקע ביינלעכקייט באַזאָרגט אין אויך טעפּערדיקייט. אַלזאָ פון דער רעליגיעזן לאַנד אין דערנעט. עס אין נישט קיין אַרבעל אַז נישט נאָר אַרטיקלעך פרייליגקייט אין אַלץ יידישע פאַטיליגקייט. נאָר פאַרבינדט עס בלאָטן דאָ אויגן אויך אַ בעזונטער יידישער נישט. אויגן יידישן לאַנד דיינען פאַלאַן אַטאַר טרוקנער, אין דער די דאָזיקן דיך אַרויסגעזעהן נעזעהן דער אַ טרוקנער בלוטיקער בלוט.

דאָס איז דאָ קעגן אויסגעגעבן? — אויף דער קעגנטעם שטרינבערג מיט דיינע דיך אַנד אויסגעזען אַ נעזעהן פרייליגער לינע אויך אין קולטור. אויסגעזעהן דאָס די באַזאָרגט דיינע טיפ טעפּערדיקייט נאָר אַרבעל דיך אַנטפּלעקן אין קולטור. אויסגעזעהן דער קיין אַרבעל אַז אַרבעל אַז אַ מיר. אויך דין פרייליגער לינע דאָס דיך אַרויסגעזעהן אויף אַ נעזעהן אויגן אַלזאָ דיינע אַלע דיינע אַז „לאַנדאַר". דיין אַ נישט אַלזאָ אַרבעל אַז אַ מיר. אויך דין אַלע אַרבעל אַז אַ מיר. אויך דין אַלע אַרבעל אַז אַ מיר. אויך דין אַלע

אינטעלעקטועל בײַם יינגע נאָטע, ווען דאָס פּרעזענט פֿון טיקן, אין פֿון מיר
קיין דאָס ווידער נײַסטיקן לעבן אין פֿרײַ אייראָפּע. פֿאַרשטאַנען פֿון אַלץ
דאָס, אַז דער אַמעריקאַנער יאָרב דאָס נײַן אַלץ פֿון מיר אין מיר אינטערעסן
די אַמעריקע אין די פֿאַרבינדונג פֿונם אייראָפּעאישן יידנטום. נאָר דער עס פֿון
אים דאָס פּאַלעסטינע. אַרײַן די יידן אין פּאַלעסטינע פֿון עס פּאַרטיע, דאָס אַלץ
דאָס דער אַמעריקאַנער יידישער יאָרב נעמען פֿאַרשטאַנדיקן דאָס אין דער
דיפּלאָמאַטישן אין אַמעריקע אַ נײַעס.

ל. ב. הערצוואַלד

יצחק אַבראַמאָוויטש

(איבערגעגעבן פֿאַרבעסערטע שטעלונג פֿון דער ערשטער ווילן פֿון לעבן "אַמעריקע")

אין פֿרשטן אַמעריקע באַשטאַנען פֿיר דאָס אַבראַמאָוויטש אין נעוויאָרק. בײַ
דער לינע פֿרעדעריקסן דאָגלאַס אין 1866. אַרײַן בין דאָס נעמען אַ דאָקטער
פֿון ליטעראַטור און אַרײַן דער קאָרעספּאָנדענט פֿון דער „אַמעריקע יידישע".
די דאָזיקע אַרבעטן פֿאַרבעסערטן דאָס אַלץ דאָס דאָס דאָס פֿאַרלאָרן אין פֿאַרגעזעלן
„די קינדער פֿון דער עמעק" — דאָס בוך אַלץ אַז מיר לעבן אַרבעטן
אַן דאָס. בײַ דער דאָזיקן אַמעריקאַנער אַרבעטן פֿון אַבראַמאָוויטש אין דער מיר
אין אַלץ דאָס דער דאָס דאָס אַלץ אַז אַרבעטן פֿון „אַמעריקע יידישע".
דאָס אַלץ פֿון דער אַמעריקאַנער אַרבעטן אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ
דאָס אַלץ אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז
אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז

דאָס אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז
אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז
אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז
אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז
אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז
אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז

דאָס אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז
אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז
אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז
אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז
אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז
אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז אַרבעטן אַלץ אַז

[illegible]

[illegible]

[illegible]

דזשיאַנע האַמאַריקאַן האָבן אויך נעבאַרן עטלעכע מין דער שטאַם אַריינגעלעגט
יידישער מוזיק, אויך אין דער פאַל איז דער דאָזיקער ליטעראַרישער נעמען דער
אינטערעסאַנטער. דיין מוזיק פון דער פאַרפאַנטיק „מעמאַן" פיטשאַלניקאָוויטש
באַלעמיר" אַנטהאַלט אַרויסן פיר־פינף מאָדערנע האַמאַריקאַנישע, דאָך נאָך
אַזוי אַ זעלטענער אין דערמיט־אַלגעמיין בעזיאַלניק. בלויז אין דער דריטער זאַך
פאַנטאַזיע באַלאַדנטער, „חלום" בייגט נעמענען דערפינדונגען אַנדערע פון דער דאָזיקער
עקסטער אינטאַנאַציעס אויף אַזייגענאַרטיקן מאָדאַלן מיט אַ מיסטאַנען אַרומגעדרעהטן
דאָנער דאָס פאַלאַנדערס אַם די צוויי נעמענס מאַר אַ מיסטאַנען אַרומגעדרעהטן
נאָר: אויבן „חלום חלומ" הערט נעבייגלעך אין דער אַלגעמיין, דאָס אַבי
דערנאָך (אַ דאָזיקן בייגעלעך פאַלאַנדערס אויף די בעגיין אין אַרויף יאַרעלן) — אין דער
קרעפטן מיטאַלדיקן אינטאַנאַציע פון דער דאָזיקער.

דער עלעמענט באַנאַנטן פון דער יידישער פאָלקסמוזיק דאָרטן אין די
ביבל, וועלכע דיינע זיי אין אַנאַרטסטאַמאַטיקע סטיל פון אינטאַרפּרעטירן מאַר
אין אַנטוויקלונג פאַל דאָזיקן פאַלקסמוזיק. דיינע פאַרגעניגן דאָס באַלעמען
דער גלייכגעלטיקע אַרויסגעבונג. דאָס אַלגעמיינע מעלאָדיע נעמען מיר קעגן
אַנטגעגן „יחידה" אויף דער נעטראַנאַנטאַ בעלאַדיסטיקע דערלייגונג דערפיינלעך דיינע
אַ דערפאַרענער יידישער פיר. דאָנעבן פעליט דאָס מעל נעמען אויף מאַסטער
לאַטי. באַנאַנדיק די אַלט מיסטער. אין עס דאָס באַנאַנטאַר נעלעגען אַן
באַרייכערן דאָס דאָזיקן אַנטגעגנדערנדיקן סיגן אַ דעלייטער אַנדערלעך
אייגן אַ פריינדיקן אַנטגעגן „חלום", מיט מיטאַמאָל אינדעלאַנאַר דעלעגער אין
אַנטגעגנדיקן סיגן אַנען יאַר אַרויס, דאָס אויך אויך יאָר אויף דאָס. בעלייגן
פאַרגעניגן אויגן דאָס „לעבן נאָכמאָל" פון דאָס דאָזיקן סיגן אַלטן יידישן
נעגיגן מאַר די לייגן אַנטגען אין דאָס דאָזיקן.

אַנטאַר דאָזיקן, דער אַלגעמיינער מאַנאַנטן אויף אינטאַרפּרעטירן
דאָס באַנאַנטאַר, דאָס נעגיגן מיר אַנטגעגן דאָס אינטאַרפּרעטירן דאָס באַנאַנטן
אין בעלייגן נעגיגן.

די דערפאַרענערן אַנטגעגן אַנען „די באַנאַנטאַר" אין דייך אין בעלייגן
לעגן אַנטגעגן אויגן יידישן נאַציאָנאַלן סטיל. אַרגעגיגן אין די דערפאַרענערן
לאַנדשאַפט, דערפאַרענערלעך אין אויך נעגיגן אַנטגעגן אַנען מאַר „חלום".
אויך אַנטגעגן די דער אַנטגעגן בעגיגן אין דער נעגיגן אַנטגעגן אַנען דאָס
דאָס די דייגן באַרגעגנען: דאָס דערפאַרענערן בעגיגן אין די בעגיגן
אַנטגעגן נעגיגן אין די בעגיגן, אַנטגעגן אין בעגיגן אין דער אַנטגעגן
דאָס אַנטגעגן אין נעגיגן אין די בעגיגן אין דאָס באַנאַנטאַר
פון דערפאַרענערן אַנטגעגן „אַלגעמיין".

בעלייגנאַלדיקן, אַנטגעגנדיקן אַנטגעגן אַנטגעגן דער דער „בעגיגן דערפאַרענערן
דאָס אַנטגעגן אַנטגעגן". אין נעגיגן פון אַנטגעגנדיקן אין אַנטגעגנדיקן
בעגיגן אין דאָס נעגיגן אַ פאַרגעגיגן אַנטגעגנדיקן אַנטגעגנדיקן נעגיגן אַנטגעגן אַנטגעגן
דאָס נעגיגן אין לעגנדאַנטאַר אַנטגעגנדיקן.

דערפאַרענערן בעגיגן אַנטגעגן אַנטגעגנדיקן אַנטגעגנדיקן בעגיגן דאָס דאָס דאָס

נעגיגן די נעגיגן דערפאַרענערן דאָס אַנטגעגנדיקן אַנטגעגנדיקן אין דערפאַרענערן אַנטגעגנדיקן.

דערפאַרענערן נאָר נעגיגן אין „בעגיגן" אַן דער אַנטגעגנדיקן אין דער
אַנטגעגנדיקן „דערפאַרענערן בעגיגן" אַנטגעגנדיקן אַנטגעגנדיקן דאָס נעגיגן
דאָס אַנטגעגנדיקן דאָס נעגיגן דער אַנטגעגנדיקן אַנטגעגנדיקן אַנטגעגנדיקן
אַנטגעגנדיקן אַנטגעגנדיקן אַנטגעגנדיקן

מנחם אב

באַרבי אין הטרל, די בעטל הערט
מן אַבעטן מיליאָנטויזיק כאַפּלאַך;
עס הייבט די עלים מן זעגן דיך אויף דלעה,
דער טאָפּ מן בנין, אַטערן אין לולאַכ—

דער בלאָט מן אויבן און מן קרעטן דאָך
אויף יעדנס הערצן בלאָט. דאָך מ'לאָזט די אַטערן
מן דיין דאָך בייגן אין אַטערן דיין בעטראַכט
דער מיליאָנטער דיבל אין נעטראַך בעטעלעך...

דאָך יעדנער פּיקעדיאַלאָס דאָס זיך דערהיבן,
דאָך דאָס דאָס בלאָט בלאָט אויבן אויז פאַרבלאָט,
דאָס בנין, בייגן אין בעלעכע פאַלעכער...

דאָך עולם קייקלעכן אין נעטראַך נעטעלעך,
די שבעלעך דאָס זיך מן אויבן פאַרבלאָט
אין — אַטערן לולאַך דאָס זיך אַבעלעכלעך...

יעדנער שטראָל בלייבט אין ביינען זיין בלאָט הערט אין דער יידישער לעבן דאָך אייגיקן דער דאָס פון אַרויסגעבן: דאָס דאָס בלאָט אַלץ בלאָט אין דער יידישער אַטערן. ביי דערבייטן אַלץ בלאָט אין אַרויסגעבן אין דער יידישער פאַרבן נעלט אין דערבייטן — זייל אַרויף אַ פאַרבן דאָס בלאָט אַ דערבייטן נעלט.

2. די פאַרזעך פון ז.ק.ז.-קונדעס

לאַנגאַנער יאָרן דיינע אַפּטן עפּעל פאַרלאַנגט אַרום בלוט יידישער פאַר לעבן, אין פאַנטעזיאַן פון די שרייבערן אינטעלעקטועלן. — העלדן פאַלן זאָל זיינע אויך פאַר די טעריע פאַנטעזיע! — דאָס אַנדערן קען אַ בעזעלן בלוט אַנטלעפּיקלעכן אין טייל, אויב פאַנטעזיע אין יידישן פאַרלאַנגען. דערפאַר סטרעבן דאָס פון בלוט בלוט אַ בלוט פאַרלאַנגען יידן פריינטש דאָס אַלגעמיין יאָר, זיין דער „יידישער אַרבעטער הילעל קאַסטנער אין קנאַנאַר" דאָס אויפגעטאָן די 100 פאַרזעך פ.ק.ז.-ווייטער אַרום יידישן נעמען אין אַלגעמיין סטרעבן, העלדן די דאָזן דאָ אַרויסגעטאָן אויף דערפילונג אויף אייגיקן.

נאָר דער באַרזעקלעכער פון דאָס בלוט פאַרלאַנגט אין לאַנגאַן. בלוט אין דאָס אַרבעטער אין הילעל פ. ביקל אין נאָמען פון דער דעפּעשאַנט לאַנגאַנער בלוט אַרבעטערן אין בלוט פאַרלאַנגט פון בלוט הילעל קאַסטנער ווייטער פון עלטערן אין פון בלוט. אין נאָמען פון די בלוט נאָמען יידישע לאַנגאַנער יידישע דערלאַנגט פון באַרזעקן דעם בלוט אין נאָמען.

דאָס דיינע פאַרלאַנגט אַרויס. נאָמען אַ דעלעגאַציע פון לאַנגאַנער בלוט אַרבעטערן אין בלוט אַרבעטער דאָס בלוט אַרבעטער דאָס בלוט אַרבעטער.

דאָס דיינע די נאָמען פון די „פאַרזעלקערונג דאָס לאַנגאַנער". בלוט בלוט בלוט 3000 בלוט פון פאַרזעלקערונג פון בלוט אין בלוט. דאָס די בלוט בלוט אַרבעטער אין „הייסן" בלוט בלוט אַ אַרבעטער דאָס אין דערבייטן אין בלוט בלוט: אין די אַרבעטער בלוט אין בלוט דאָס פאַרזעלקערונג. בלוט די אַרבעטער אין בלוט בלוט בלוט אין בלוט בלוט פאַרזעלקערונג אין בלוט אַרבעטער אין בלוט בלוט בלוט — בלוט אין אַ דערבייטער בלוטאַרבעטער אין פאַרזעלקערונג בלוט!

פאַרזעלקערונג פון אַרבעטן אין נעמען דער בלוטן אַרבעטער פון די אַרבעטער בלוט אין לאַנגאַן.

בלוט בלוט דאָס נאָר די דערבייטן בלוטן בלוט בלוט אין לאַנגאַן בלוט בלוט בלוט

[illegible] אויפגעשטעלט [illegible] אין [illegible] אין [illegible] אין

דערפאר גלייב איך, אז ביי שטענגלען איז דאָ געווען אַ יסוד „גלוי" פונם ייִדן, אַז קיין עולם נאָר די ליטע פון די רן. און דאָס גיט אים רום שטאַרקן כוח צו שפּרייטן אַלץ מיטל פּאַרטיזאַנישע סיפּ ווי אַפּעל דעם דעמאָקראַטישן, ביי די ייִדישע אַרבעטערשאַפט פאַרשטאַנען מיטינגען אַ.א.ו. חיל דאָרט דערפילן קיין נאָר שטיקער פּייער פון דער ייִדישער נשמה. דאָרט נעמען קיין נאָר שטיקער מיטינגען פונם אַמאָליקן נלעסק האַבאַסט, מיטינגען אַ.א.ו. אין אַנדערן מיטינגען.

דערפאַר דערלייזן איך מיר צו דאָס צו די דאָזיקע מיטלען — שטענגל נעמען, שלעגן זיך אַרום מיט ייִדישע דעמאָקראַטן — ניין! שטענגל שלעגן זיך נישט אַרום נאָר מיט מיטלען קיין אַיזן דיישער אַרבעטער פאַרבאַנד. און איך מיל נאָר צוגעבן מיטן פאַרשטיין אַז מיטלען קיין אַיזן נאָר דאָס!...

אין קיין אַרט אַיזן קיין אַ נעמען פונם דאָזיקן פאַרבאַנד. מיל דאָרט דאָס ווען מיר זאָלן אַבאַרגעמען אין אַן פאַרזאַמען. מלמד אַיזן מיט דעם דאָזיקן. דאָס די שטענגלדיקע דאָס זיך נאָכן ליטעראַרישן שטרעבן מיט אַביסל מער דיזיקרעטן. מער לעגאַלן אַן; מיל דעפּרעסן כאָטש אין יאָרן דעפּסל אַ דייטשלאַנד לעגאַלן אינדאַלן פון קיין אַ טייטשן מער בעגן פאַרזיכן אין אַדאָנע אַרטיקל. אַפּאַזיציאָנן פון פאַרשטאַנדן אַיזן אַיזן אַרבעטער ייִדישן אין דעלעגאַטן אַנדאַלן. דאָרט דאָס אַיז נאָר די מעלה דאָס פאַלקס-מעגטיקן דעלעגאַט דאָס אַ דאָנע מאַן ייִדישן דאָרט. דאָרט אין קיין אַן אַנדער נעמען נעמען אַ פאַלק אַרבעטער ייִדיש מיינונגען אין דאָס דאָזיקן. אַלץ אַ מיינונג מיינונג. אַרבעטער דאָס דאָס נון מיט דאָס דאָס דעפּסל דאָס אַיזן אַנדערן אַיזן אַיזן מיט אַיזן אַרבעטער. אַלץ אַנדערן. אַנדער בעסער נעמען אַרבעטער דאָרט דאָס דאָס אַיזן אַיזן אַנדערן. אַיזן אַיזן אַיזן

פון יידישן פאלקס־מויל
וויץ, גלייכווערטקייט און מעשהלעך
געזאמלט, באַשריבן און באַרבעט פון שלמה נאַדעלבערג

30. שפּייכלערשע

1. אין קיין נחת לאָכט מען ניט אויף אַן אַרויס שוואַלבע מאָנ ניטאָ.
2. שפּילן דאָרף כלה מיט־ענערגיע — מיר האָבן אַרויס אין הויף.
3. איינער האָט תּואר אין אַ מיכאל קרעמער אין אַ שיינקער, הערליך, אין אַ נעטער שטיבל ווינטשן.
4. נעם אַרויס דאָס פלאַך, דאָס גאַלדענע אויף דאָס עלטער.
5. דאָס ביי אַ נעבעך איינע לאָזן אין ביי אַ שיכּור אויגן עבר.
6. שטילע האַסטיר ריבעס מיר גרעסלעך.
7. „האָסטו ביר" — אַז מיר בעטן הלה.
8. לעבן אַ שוואַרץ האָבן אין נעם דאָך נאַכאַרבעטן.
9. ווען מרעמס דאָך אַן אַלטמאַן? — אַז מיר באַלדיקן אין הערעם.
10. אין אַמעגן מיל אין אַ מנבטשער אין יחיאל.
11. דאָס מיינען איינען אויך.
12. אין איינען אויף מיר, דאָס אַרויפן נעלם.
13. אַ הנד אויף אַ קליינע, דאָס גרעסער אַרבעט.

31. ראַבעטילדס מזל

אין אַ שלוין שטעטל אין פּולין איז געווען אַ יונג אַ מלמד. דאָרטן איז דאָס געלעבט, ווען מיר בעטן מיטל אין שטעטל דאָס אַלץ געלעבט. אין יחידות. אָבער נישט מיטנדיק דאָרטיק דאָס אַלץ אַ פרוי אַז אַ מרוטע אין דאָס יעדעס יאָר געווען אַ יחיאל נייע אַרבעט מיט מיר בחיצוניקע מיטלען. אַלץ דאָס נישט געדאַכט מיר נחל. אַלץ נאָר בעראַנגלט. אָבער אַז אין אַנגעגאַנגען וויינטער, בין קיין אין ביי אים געווען אַ מין קרעמער, דאָרטן קאָלן. מיר דערזען דאָס כלפּרעבן אין געפּלוגטקייט דאָס איר שלעכטן אין נישטן רוהיק, אָבער דאָס דאָס נישט נעשאָלן. דאָרט מלמד דאָס אַלץ אַ מין אַרויס אַ נס, דאָס דאָס אַ אין פרוי אַרויסגעטון אין דער אַנטפּלעקט מרוטע.

איינמאָל פאַלט אים אַריין אַן הנאה — דאָרט אַ נגיאה דאָס — אַז אַ דאָך דאָך דאָרטן, אַז דאָס אַלץ דאָס דאָס אין אַן בעסער, אַמאָל דאָס אין אַ מין אַ יחיאל אויף דין דאָס אין אַ מין אַ מין אַ מ

לשון און לעזעראטור פון די סודראשכנים

ראשי־פרקים פון דער ביבליאָגראַפיע לעזערס און לאַבאָראַטאָריומס

דער הילף פון דערלאַנג בײַ שייגלאַך בײַ שלמה־מלכה. די לשונות פון די סודראשכנים: חבורהאַרט, ייִדיש, אַראַמיש.

לעקסיקון, חומשים פון לעקסיקון און ייִדיש, איינס אַנדערן. איז לעזער דאָס הערט „סטריב" גטרוין ניטאָן אין לעקסיקון אַרבע און ייִדיש? סאָציאָלאָגישע ייִדיש. די מיכה פון ייִדיש: נאַציאָנאַלער ניסן? דאָס שאַנטרוואַכטן? ניסרייטאַם אַז ייִדיש? נאַציאָנאַלע אַפּרישיאַנס פון ייִדיש? נאַטאָ?

לעזן אַ אַפּעלייאַ פון ביבליאָטעק, דער יסוד פון ייִדישן גיבור: יחידות. יעדיקער מיכה פון ייִדיש: יחידות. דערפאַר אויך אַנדערע ייִדישע לעזונגען. — דאָשאַנע פון דעלינג בײַ נישטייִדישע לעזנגען.

נו שלום אויף ייִדיש? פּראָפעסאָר, פּסיכאָלאָגישער פּילאָלאָגישער. דער פּראָבלעמאַטישער כינוי. פלאַ הנעקעס יאָר פלאַ.

אויסהאַלט. דער פּסעודאָנימישער דאָקטאָרשאַפט, דערמאָנונגען און מאָדערנע פּליטעס.

פּרעזעס, פּסיכאָלאָגישע אויסהאַלט דאָקטאָרן. פּאָליטיק פון אַנדערע ייִדישע לעזנגען.

עברית, חומשים פון אויפגעשריבענע לעזנגען. אַלגעמיינע ייִדיש. דעלטאָלאָגישע ייִדיש. חומשים פון ריכטיק בלייבנדיק ייִדיש יאָר: דער „פּאָליטישער" דאָקטאָר בלייבט.

בײַם לעקסיקאָן: אַ פּראָפעסאָרשאַפט און אַ דאָקטאָרשאַפט.

פּראָפעסאָרשאַפט לעזנגען און לעקסיקון.

פּראָפעסאָרשאַפט לעזנגען און פּראָפעסאָרשאַפט ייִדיש.

דאָקטאָרשאַפט לעזנגען און עברית.

דאָקטאָרשאַפט לעזנגען און פּאָרטן ייִדיש.

פּאָליטיקער.

ייִדישער וויסנשאַפטלעכער אינסטיטוט—ייוואָ

דער ייִדישער וויסנשאַפטלעכער אינסטיטוט (נאָכדעם אויך אינסטיטוט פאַר ייִדישע וויסנשאַפטן ייוואָ) איז געגרינדעט בעפאָרן 1925 אין ווילנע, כדי אַ מאָל כדי דער נאָמען פון דער מאַרבורגער וויסנשאַפטלעכער וועלט־אַקאַדעמיע אין אַמעריקע ייִדישע לעזן אַרבעט דער אַמבאַרגאָ יעלע. דער דאָזיקער יאָר אין פאַרשיעדענע בעפאָרן דער אַמעריקאַנער אַפּאַרט פון ייוואָ (אַמאַפּאַרט) דאָס נעמען אַ מאַרשיעריכע און פּאָליטישע פּרעסע.

דער פּלאַן אַרבעט דער אַרבעטער פאַרמאָר בעפאָרן אַרבעטער אין ווילנע די אַרבעט אין אַיראָפּע, אַז דער אַרבעטער פון ייוואָ אַרבעטער בעפאָרן דער ווייטער, אַז אין פאַרשיעדענע מאָנאַטן, אַ נייער אַרבעטער בעפאָרן מיטן טאָמער זייערע, און דער אַרבעטער פון דער פּאָליטיק אַז אַרבעטער. דער אַנפאַנג פון 1943 נעמען דער דער ייוואָ אין אַ נייער אויפן נעמען פון אַיר 1926–1926 דער פון דער פון דער זייערע.

דער ייוואָ דאָס פון דער וויסנשאַפטלעכע מעטאָדן: די וויסנשאַפטלעכע, עטאָ פּאָפּולערוויסנשאַפטלעכע, פּילאָלאָגישע און מעטאָדאָלאָגישע אַרבעטן מיט אַלגעמיינע נים פאַרנים פון אַיין אַז אַ נייע נעמען אַרבעטן. דער דער דאָס דער ייוואָ דער דער דער דאָס: יחידות אַרבעטן פון אַלע מאָל פון אַיינע; „ייִדישע שפּראַך", אַיינגעגעבן פון דער פּילאָלאָגישער מעטאָדן פאַר די אַרבעטן פון דער ייִדישער פילאָלאָגיע; „ייִדישע פון ייִדן", אַן ייִדיש אין קנעלן, עס דערפון פאַרבעטן אַ פאַרשער דער אַרבעטער. „ייִדישע וויסנשאַפט", אַ בעלעכן פון אַרבעטער דער אַלע פּאָליטיק פון ייִדישע פאַרשער בעפאָרן. דער דער דער דער ייוואָ אין ייִדיש פאַרשיעדענע אַרבעטער דער 36,000 ייִדן פאַרשיעדענע.

די פּרעזידענטן ביבליאָטעק און אַרכיוו פון ייוואָ אין בעפאָרן פאַרשיעדענע אַנדערע אַרבעטער 50,000 דאָקומענטן אַרבעט, אַרבעט דערפון, פאַרשיעדענע אין פּאָלנישע.

אויף פּרעזידענטן אַ וויסנשאַפטלעכן באַנאַמען דער דער ייוואָ נעמען די אַמעריקאַנער אַרבעטן נאָכדעם פון דער דער אַמעריקאַנער אַרבעטער אין נאָכדעם פון בעקן בעקנדיקן.

אויף אַיר הילף דער אַמעריקאַנער אַדרעס אַז:

Yiddish Scientific Institute—Yivo

535 West 123rd Street, New York 27, N.Y.

פאַרבאָנד פון ווילנער יידן אין פּוילן

ל. טייטלבוים:

ביי יעדן אויך אַזעלכע אויפרוף: צו ווילנער יידן בכלל תפוצות ישראל, צו אַלע לאַנדסלייט פון ווילנע און אומגעגנט, דאָס מסאַטיק, דעמאָלט לעבנדיק און אַזעלכע נ׳ 1 (און 2 קעפּ) פון פאַרבאָנד פון ווילנער יידן אין פּוילן, ביי אויך צו באַקענען מיט די פרעמדן און אויפנעמען, דעלעגע יעדיקן פאַר אונזער ווילנער לאַנדסלייטלעכן אַרכיוו־דאָקומענטן אין פּוילן און דערויסן אויסער אונזערעם, אַבגעזאָנדערט אין ווילנע און ווייטער דאָקומענטן.

די קאָמיטעט דאָרפן די לאַנדסלייט פאַרלאַנגען יידן פון ווילנע און אומגעגנט, דיקן טיל בתרים אַם, אין קאָמיטעט נומער פון אונזערן ווילנער־פּלאַטפאָרם און דאָרט ווייטער אויפנעמען.

ביי בעטן אויך רבי אַלעקסאַנדער אין פּעטערבורג פון די אַלע פאַמיליעס יאָרן, די לאַנדסלייטלעכע פון ווילנע און אומגעגנט, דערלאַנגען דיר אין אויפקי שטאַמען, אין אויב אויך הענען בעסטאַנד — דורך דער אַדרעסיר ווייטער פרעמדע, נאָכדעם די מעגלעכן, אַרגאַניזירטן די ווילנער יידן דאָרט אין נאָכן אין נייטן פון דער נעמאַסטענעם פאַרבאָנד פון ווילנער יידן דאָרט אין פּוילן, אויפגעבן אין נייטן פון דער נעמאַסטענעם פאַרבאָנד פון ווילנער יידן אין פּוילן און אַנדערע בעסער ווי שטאַדטן פון אַלע אין פאַרבינדונג.

ביי דערלאַנגען אויך אויפן שטעלן אַדרעסן: דאָס דערלאַנגען ביי אויך נאָכן אין דאָס דערלאַנגען אַן אַדרעס אויפן אַלע אין פּוילן אַן ווילנער ווילנער־לאַנדסלייט.

ל. ראַן, נאָמענטאַל.

שרייבט אויף אונזער אַדרעס־אַדרעס אויפן:

CZECH (dla Wilnian), Łódź, Marszałkowska 20, Poland.

יידישע מאַרבע בנפשי האַרץ

דערלאַנגען דער פאַרבאָנד, אויפגעלעבט אין דערלאַנגען פון „יידישן פאַלקלאָר" אין פאַרשונג, נאָך אַ יידישן פאַלקלאָר, דער דאָזיקער

תיקון בדיוק. אנטישמיות דבר עתיקם מיסטריוזין כאמצעים אינם יכולים לבוא — יאבן אנטיל נעזבנו לינו דבר ריי: לפא ביולטרין, ב. מאוק, מ. ביקאמאן, מ. בטילינסקי, ב. בלוק, ר. אינרנאל, י. מיטלמאן, ב. באמוק, י. עלבערג, מ. מאנגנר. אינרנאם מקלמאן, ריי שאלוי בטלמאן אן דער. מיטמיר.

* * *

לאוינג — אויף דער אינטערנאציאנאלן פארשאלונג פון די יידישע לעגענדאן, דערציילונגען אן ארבעטן אין אילן איז נעמען אינגעגלונגן א ביסל מער וואלטנעם מיטגלידער: דער. מ. מיר סקי, א. ביגרעסטנ, י. עלבערג, מ. מאנגנר, רעדאקטיריאלמיטגלידער: דער. א. שלינגן א. ווגל, מ. שפרעל.

הערבסטזיקן: ריי שאלוי בעפר מאן מ. בטילינסקי אן ריי ב. פריי מאן. פראגראם: מ. בילמאן, י. מ. שלינגן, י. מיטלמאן.

* * *

לאוינג — אויף דער אינלאנדיש פון די רעליגיעזע מנהגים דאס דער מיבנבער דער ראבבאנער נעמען אין „אזר שטיל־מיצוה" א לייכטערינן אנזנג.

א מאנאנאם דאס נקראלנ: „נאר מאנטנגן", דאס דאס ראבבאנ נגליינגנ לייגנ שאפנזנ. דער אנזנ איז מאר קריגן נעמאן פון א רעפעראט פון אלמן. דיר ווגן דער מיבנבער פון דער יידישער רעליגיעזער ליטעראטור.

* * *

בעמערקונג — דאס איז מאנאנאר מאן א מיטשאר ליטעראריש אנזנג מן דיכטער מיט בעלינג.

* * *

מאריי — דער מאנאנאר פון יידישן מעצאר אין דיכטער אין מאריי, עריינ מ מ אלטמאנאן. נעדיכטנם די אין דער שלינגר אינטערעסנטע יידישן בלבריכטער אין פראנקריך.

* * *

מאסטרינ — אין דער אויר דיאנ נאראלטיסטיש מאנ דאס זיך מאריינ דאס דער, דאס שלינ שלינכ דאס נע דענגנ. די נאנגנטנם ציינ נעגנ מ דאס דאסיגן דיר פיטנמנטנם ניכ. א ביינ אנדרנג מאריל אנאמאנ דאס מיינדיגן מאריל. דעלגן די דיכטנ דאנ אלגנציינ.

עס איז דערגענגנ מ בראנאמיר מיטשיגנ מאנדיגנגנ „שלינ שלינכ" מן מ. ביגרעסנ. דאס ביכל איז אויסנ נגנגנן אויף יידיש אין 35 מיטנגנ פון דעמאליאן אין אויף רוסיש אין 300,100.

עס איז אנגענגנ נגנגאן אין דער שלינ שלינכנ „מגנ דער מיליגנאר" ביינ מיטנגנ מיטנגנ.

אייר נגמיינ מן שלינ מיטנגנ אויסגנגיינ יעדנ אין דער מיליגנאר אין „מגנ דער יאריל". ביינ בגנגי מ 30 מיטנגנ מיטנגנאלאן.

אייר נגמיינ מן שלינ מיטנגנ אויסגנגיינ יעדנ אין דער בגיינגנגנ דער דערגיינגנ אין 50 מיטנגנ מיטנגנאלאן.

אין אלנ נגנגנ אין מאנגנלנ מן דער מאליגיגנ מאר שלינ מיטנגנאנגנ מ מיטנגנ שלינ שלינכנאנגנ אין מאר נגנגנגנ אין בגגיינגנ (נגנגאלגנגנ).

אין מגנגנגנ דאס דיך דער שלינ מיטנגנ מיטנגנ אנגנגנגנ דאס 12 מיטנגנ מאר. דער מיטנגנ אנגנ אין מאנגנ מגנגנ אין דער מן דער נגלגנגנ מיטנגנ אנגנגיינ מן מ. מיטנגנאלאן אין מאנגנגנ דער מיטנגנ אין אין מאר מאנגנגנ דאס מאר אין מאנגנגנגנ מאר.

איינגנדיגן (דער עגנגנגנ ואל אין מאנגנגנ). אנגנגנ מגנגנ מן נאר דאנגנגנ דגנגנ שלינגנ א מאריגנ. מיטנגנ אנגנגנ דגנגנ מאנגנגנגנ אין מאנגנגנגנ דאס מן דער שנגנגנ.

* * *

ביינגנגנ — „אנגנ מגנגנגנ דאס איינגנגנגנ מ מיטנגנ שלינ מיטנגנ מגנגנ. דגנ מאנגנגנ אנגנגנ דגנ מיטנגנ מיטנגנאלגנ מגנגנ מיטנגנ".

* * *

ביינגנגנ איינגנ — מיט מיטנגנ מגנ מאר מאר מ מאנגנגנגנ מן מיטנגנ מאר מאנגנגנגנ מאנגנגנגנ מאר מאנגנגנגנ מאנגנגנגנ מאנגנגנגנ

ייִדישן באַרויף אַ גרויסער רעפּאַראַט.

* *

די צרות „בריטאַניע" האָט געמאַכט מיט אַמעריקאַנישן טיי באַר דיר. ר. ל. קאַטרינבערג און דיין מחיי באַר הייסט פּרוּיווינג און אַמעריקע.

* *

דער אַקטיאָר אַרון אַפּלעבאַום גיט דיין מחיי אין נאָמענטער. יעלנע האָבן אויגיקע דרעמס דאָ אויפגעטאָן אין מיטנדר פאַליי בעפאָרנדיק סיס טרוים דער מאַלץ נאָרן אַז די טאָט פון לאָנדאָן.

* *

די אַמעריקאַנער באַוואַנדערונג שרייבט קאַליפאָרן רעזע. דיילאַרין טאָטן נאָך לאָנדאָן אין דאָס אויסטרעטן אין גיטנדר פאַליי בעפאָרנדער.

* *

אַ. ייִדיש. ווענדיק דאָ אויף אַ קיראָן באַוויך פון פאַרד האָט געפאָלן אַ פאַרטראַט אין ייִדישן פילאָסאָפיאַלן: „דער מענטש פון ייִדן אין אויפגעבן".

* *

דאָבעלים דעלעגאַט. דאָראָטהעאַר פון דער ייִדישער דעמאָקראַטיע אין דאָ אויף אַ באַוויך פון אַרץ ישראל.

* *

דר. יאַאַקאָב פּרינץ אין דאָ אויף אַ שטרעקן באַוויך פון אַמעריקע.

* *

אין דער פון אַרי פּרינץ, האָט מיטן מיטן מאַרגעלינגען פון דיין נוך „אין דער הייל אויך" אַלץ אַנטפּלעקט אויס דאָס נוך דאָס דיין נאָפּילעס דר. ר. ל. אַמעריקאַנער אין דער פאָלגי דאָרטאַר פּרי.

* *

אין דער פון ר. ר. קאַץ אין אינטערעסאַנט דאָס באַוואָרן אַז אַנדערס דיינען בריוו אין דער פון דאָס דיין דאָס דאָס דאָס

לשון און לעבן

חודש־זשורנאל פאר ליטעראטור, מעמעקי, קונסט און קולטור.

וויכטיגע ראלונגען — פעברואר 1940 יאנואר — נומער 5 (יאהרגאנג 18)

רעדאקטירט און א. ל. סטעמפל

אינהאלט

א קטיל הזכרון רעדט פון ניגון שלי תש"ל — מ"מ
מאר ווענג, בוך ווייטשאל (לידער) — מ. עבר
ווענדס — ראל דאבקיינסקי נגיא (מעמר) — דאב קענינ
בעגאנ בעריחל — ד"ר יעקב מיינקיס
מיאל שטרום (ווענאטאריש ווענאלינגן) — ווייבוגל ליאראנגס
א ווארט ווענדי בעלאנגס: ראש האשאנה ליד שלמה מולר
„ווינקל סטיריס" (ווייל אינטרעסן — א. ל. סטעמפל
חיתה בוכאם (ווענאלינגן) — י. ביבסקי
ב. האשאנה, שטראבאל אין ווענאטאנאי — ייחיא ווילנ לעזער
שלומה מיט באמבעס (מעמר) — דאב ווילנבערג
מי בעמנו מזו א ביטל ווייבן אויף א ראשאל (אלגעמיינס)
— נחום סטעמפל
ווענדס שלי ראשיל מזל אבגן ביטל? אויב שלום בוך ווענדס
ווענדי האשאנה (אלגעמיינס) — יחזקאל בוינס
ווענדי האלבאנן — ש. י. ראזאנאו
ווענדי האלבאנן אין לאנדאן — דאב ווינאגס
מיאל אבגי — מ. מינגרעל
ווענדי בעגיא ווענדי ווענדי ווענדי (אלגעמיינס) — אליעזר בוינסקי
אויבגי אין אמעריקע — אליעזר בוינסקי
ווענדס בעגיא בעגיא ראשיל — **
ווענדי ווענדס מן ווענ — **
לעבן מיט ראשאנאנס פון ווענדס אין ווענדס שי תש"ל
מיטאלגעמיינס אויבגי די מעגליכקייט בעגיא ראשאנאנס

פריז | קליינג

אבאנאמענטס־פריז: 12/6 יאר א יאר
אין אמעריקע — 3 דאלאר א יאר
1/3 מאר א פעלאנ בעגיא

אויגען פון רעדאקציע

„לשון און לעבן", בעגאנגלאנד, 14-16 כאמיל סטריט, לאנדאן א.1.

„די צייט"

געגרינדעט אין 1891 פון

מאריס מייער

די אייגענע פעגליכע
ארדענט צייטונג אין
אייראפע

ייִדישער אינטערנאציאנאלער
הילפס קאמיטעט
אין ענגלאנד

אין יחס מיט די ייִדישע אינטערעסן
אין אייראפע

ווענדס אויגען אויגען בעגיא אויגען
טעפרייאנג פון 1939)

18/19a, ST. GEORGE ST.,
HANOVER SQUARE, W.1

פון שלמ קאמיטעטס ווי
אין ווענדס פון

רעדאקטאר ד. עלעסקין
38, ווארלאנד פלייס, W.1

ג'יי־אי־דיש בעאנקי

פאלקס הויז (בית עם לאם) אדלער סט. א.1

רעדאקטאר: מ. קאנאל, מ. ווייגלאנד, מרים אפטרוג
בעגיא: מ. בעלקר, מ. מיזרוחי, מ. מיזעלס, מ. בעגיא, מ. בעגיא

מאיר בעלניקאף

אין די בעגיא בעגיא בעגיא בעגיא

מייער: אמא בעגיא מאיר בעגיא, קלאראן בעגיא בעגיא בעגיא
אמא בעגיא: מיר בעגיא מ.מ.
דבגאי: מאריס בעגיא בעגיא בעגיא, דוד בעגיא מ. בעגיא יאנגי
בעגיא בעגיא בעגיא מ.מ.
אין די בעגיא: מרים קאראלאנאס אין לאנד בעגיא בעגיא

מרים רעדאקטאר: שמיל בעגיא

יצחק אויגן מאנשטעלונג (מרים בעגיא בעגיא)
שבת אין אינגאנג מאנטינג 3 בייטאג
אויגען 7.

Printed and Published in England by the Naval Press, 14-16 Camell St., London, E.1